Maior ION ARAMĂ

Ultima variantă

Editura militară

BIBLIOTECA OSTAȘULUI

Maior ION ARAMĂ

Ultima variantă

— povestiri —

EDITURA MILITARĂ, BUCUREŞTI, 1979

Cuvînt înainte

Ascunşi sub cele mai variate măşti, disimulîndu-şi identitatea sau făcînd o paradă zgomotoasă în jurul propriei lor persoane, „vînătorii de secrete" nu sînt coborîţi din paginile romanelor de spionaj. Ei există, într-adevăr, chiar dacă neagă cu îndărătnicie, chiar dacă încearcă să-şi salveze, pînă în ultima clipă, aparenţa de oameni cumsecade. „Culegători" de informaţii încercaţi sau simpli lefegii ai unor oficine de spionaj, oameni dedicaţi carierei lor de dragul banilor, din dorul de aventură sau bieţi dezrădăcinaţi care-şi caută norocul într-o iluzorie „mare lovitură", ei sînt la fel de păgubitori şi reprezintă un pericol permanent în faţa căruia nu trebuie să rămînem nepăsători.

„Ce secrete să afle de la mine ? *auzi pe cîte un superficial exclamînd. Marile secrete sînt bine adăpostite..." În realitate, nu există secrete mari sau mici. Secretul e unul singur, pe care trebuie să-l păzim cu toţii. Se ştie bine că spionajul contemporan este o activitate complexă,* în care se află angrenați oameni bine pregătiți. Dintr-o vorbă scăpată între doi amici ei pot desprinde o informație prețioasă, numai aparent minoră, care să-i pună pe urmele unui secret important. Din dorința unui guraliv de a-și da importanță, de a părea „la curent cu ultimele noutăți", un specialist poate extrage o informație pe care, ca s-o obțină, în felul acesta, nu a trebuit să spargă o casă de fier blindată. Cînd și unde se va desfășura viitoarea aplicație ? Care sînt performanțele unui nou tip de armament ? În ce direcție mergea mașina militară implicată într-un accident de circulație ? Ce transporta mașina ? Răspunsurile la asemenea întrebări un spion experimentat le poate afla fără nici un risc, din gura a doi tineri ostași aflați în învoire, care în jurul unei sticle de bere fac „schimb de noutăți"...

„Cum să păstrezi secretul, în epoca electronicii ?" oftează altul mai pesimist. Există aparatură pentru fotografii la mare distanță, există radioemițătoare minuscule, există aparate de ascultare care surprind o convorbire purtată la o sută de metri depărtare...

Da, există. Dar dacă la o sută de metri depărtare cei doi „vizați" cu aparatul de ascultare desfășoară o conversație obișnuită, fără legătură cu activitatea concretă din unitate, atunci „ascultătorul" pierde vremea de pomană. Dacă documentul secret nu este lăsat pe masă, în fața ferestrei, la îndemîna „ochiului electronic" din clădirea învecinată, ci pus cu grijă la locul *lui, fotograful misterios va constata că aparatura lui modernă nu-i ajută la nimic. Dacă minuscula stație de ascultare-emisie va fi plasată pe circuitul unor corespondenți care respectă regulile stabilite pentru convorbirile cu caracter militar, atunci ascultătorul nedorit va prinde fraze de neînțeles, va înregistra șarade indescifrabile și va înțelege că misiunea lui e în fața eșecului iminent...*

„Îți spun o chestie, dar bagă de seamă, e strict secret", *șoptește altul la urechea prietenului său cel mai bun. Și iată că secretul nu mai e secret din moment ce omul care-l deține simte „nevoia" să-l împărtășească amicului său. Cîte noutăți nu au să-și spună ei fără să intre în amănuntele muncii lor, să-și etaleze realizările profesionale, să-și povestească isprăvile, să-și critice tovarășii de muncă ? „Noutăți" ca intrarea în dotare a noi tipuri de tehnică, numirea unui nou comandant, executarea unui exercițiu de noapte sau mutarea unității în alt local sînt ele lucrul cel mai important pe care prietenul vrea să-l afle despre mine, despre evoluția mea în viață, despre familie, concepții, mod de a-mi petrece timpul liber ? Nu putem discuta, la aceste întîlniri, noutăți care nu poartă pecetea „strict secret" ?*

Tema e vastă și cărțile de aventuri ocupă biblioteci întregi. Cele cîteva întîmplări relatate aici, pornite de la cazuri reale, nu-și propun deci să facă „concurență" literaturii de aventuri. Ci să ilustreze, prin fapte, unele dintre căile *folosite de agenţii de informaţii în îndeplinirea misiunii lor. Şi, totodată, să dovedească tăria morală a militarilor noştri, rezistenţa lor în faţa tentaţiilor, ameninţărilor, întregului arsenal de* ***mijloace*** *cu care spionul e nevoit să-şi completeze „zestrea tehnică". În acest secol tehnic, omul rămîne totuşi elementul cel mai important pe frontul „războiului din umbră"...*

AUTORUL

Petrecerea începuse bine

1

Coborî din elegantul „Boeing" şi-şi roti privirile asupra aeroportului scăldat în lumină. Zîmbi vameșului care-i punea politicos întrebările de rutină, zîmbi ceva mai acru grănicerului care-i cercetă paşaportul cu mai multă atenţie decît se obişnuia în alte părţi. Ştia însă că actele sînt veritabile şi nici un grănicer din lume n-avea ce să reproşeze. În sfîrşit, cu pardesiul pe braţ și ducîndu-și geanta de voiaj numai într-un deget, se grăbi să-și scoată geamantanul de la controlul vamal și ieși pe terasa aeroportului, unde un autocar albastru aștepta, cu motorul pornit, să ducă pasagerii în oraş. Nimeni nu-l întrebă nimic, nimeni nu-l privi curios. Începea să-l jeneze parcă atîta linişte. „Profesorul" îl speriase la plecare : ai grijă, la București domnește un fel de psihoză împotriva spionilor. Fii gata în orice clipă pentru o confruntare cu organele de poliție, răspunde prompt la orice întrebare, fă declarații precise. Orice nepotrivire în declarații este suspectată, asta o ştie şi-un copil.

Şi chestia cu paşaportul, cît balamuc ! Mai întîi, ca să-şi schimbe numele, trebuia să obţină acte autentice. „Profesorul" nu se juca cu improvizaţii, el voia să meargă la sigur. Incendiase pe autostrada W-3 o rablă de Opel Rekord demult ieşită la pensie, apoi chemase poliţia precum şi un reporter, care se grăbise să-i ia un interviu lîngă scheletul carbonizat al Opelului. Cu pozele de rigoare. Fireşte că ziarul va ajunge în mîna celor de la consulat, îi explicase „profesorul", iar cînd va cere viza de călătorie în România, îl vor întreba : „Aha, dumneata ești cel cu incendiul ?" Trebuia să povestească amănunțit cum se produsese accidentul şi cum el, Braesco, funcționar al Trustului „Hela", ca să-şi salveze viața, sărise din maşină lăsîndu-şi pe banchetă haina în care era portofelul în care erau actele etc... Pînă și trustul „Hela" fusese prevenit cu discreție, aşa încît, dacă cei de la consulatul român ar fi avut fantezia să se intereseze de un salariat pe nume Braesco, exista în seifurile serviciului personal un document care consemna că domnul Braesco face parte dintre angajații firmei. Cînd îi atrăsese „profesorului" atenția că atîtea precauţii îl fac ridicol, acesta ridicase din umeri : „N-am dreptul să neglijez nici un amănunt !" Îndreptase apoi spre el un deget și-i povestise, cu obișnuitul aer didactic care-i atrăsese porecla, cum în timpul războiului englezii făcuseră să eșueze lîngă Coastele Spaniei cadavrul unui tînăr ofițer care avea asupra lui documente importante, menite să inducă în eroare spionajul german. Ei bine, pentru ca identitatea „ofițerului" să fie cît mai autentică, i se găsise și o tînără care-i expediase scrisori veritabile !

Autobuzul frînă brusc. În fața farurilor, un milițian făcea semnale să încetinească. Lui Braesco îi sări inima : dacă controlul din aeroport păruse nesatisfăcător și Miliția hotărîse să facă un supracontrol al pasagerilor în mijlocul autostrăzii ? Dar autobuzul porni precaut mai departe, trecu pe lîngă două mașini tamponate, doi milițieni întindeau pe asfalt o ruletă, peste cioburile de parbriz mărunte ca sarea ; cîțiva dintre pasageri făcură comentarii, șoferul înjură printre dinți și autocarul își reluă goana spre lumina difuză care anunța apropierea marelui oraș. Braesco se lăsă cu un oftat de ușurare pe spătarul scaunului. Își porunci un scurt exercițiu de relaxare. Precauțiile „profesorului" i se părură mai puțin exagerate, după spaima de adineauri.

„De fapt, de ce l-ar suspecta tocmai pe el ?" se întrebă. Jumătate din pasagerii avionului erau străini. Pe scaunul din stînga lui, un om de afaceri cu alură sportivă citise tot drumul niște hîrtii ce păreau a fi contracte nesemnate încă ; ochiul exersat al lui Braesco deslușise dintr-o privire cu coada ochiului că era vorba de transporturi în containere, „ce chestie", se gîndise, „cînd eram eu pe aici aduceam marfa cu căruțele, probabil fiii căruțașilor sînt șoferi pe mașinile care transportă containere, progresul tehnic, vezi dumneata".

Gîndul îi zbură la misiunea lui. Tot de progres tehnic era vorba. „Profesorul" :

„Ai la dispoziție treizeci de zile, zece mii de lei și un pașaport autentic. Peste exact o lună trebuie să avem răspunsul la un mic chestionar".

„Mic chestionar, îl îngînase pe „profesor". Cum dracu' să aflu eu toate astea ?"

„Străduiește-te, domnule Braesco. Te-am învățat o mulțime de lucruri. Unul singur nu te-am învățat : CUM să afli. Trebuie să găsești singur metoda..."

„Mă descurc eu", îl consolase pe „profesor" la plecare. Mă descurc eu, își repetă acum, în autocarul care depășea clădirea impunătoare a Casei Scînteii și gonea spre Arcul de Triumf...

2

— Soldat Tipsie Radu !

— Prezent !

Făcu un pas înainte. Ofițerul de serviciu îl măsură din cap pînă-n picioare. De la boneta pusă cum cerea regulamentul pînă la bocancii lustruiți chiar mai mult decît cerea regulamentul.

— Îți urez petrecere frumoasă și să nu întîrzii ! spuse ofițerul.

— Am înțeles. Să trăiți !

Porni în pas de defilare. Merita. Prima învoire de după întoarcere. Își aminti cu un surîs de viața în tabără. Pădurea pe care ceilalți o admirau cu ușoară ipocrizie în glas : „Bine măcar că e aer curat ! Și liniște. Nici musca nu s-aude..." Dimineața, cînd porneau motoarele, era altceva. Tremurau copacii de vuiet. Și după aia, înainte ! Copaci și iar copaci. Și rîul lat, plin de spume... Duminică, oferta generoasă a comandantului de companie : „Cine dorește, poate pleca în învoire pînă la ora obișnuită. Unde ? În sat." „Ce să facem acolo ?" mormăiau bucureștenii. Erau trei în toată compania. Așa se nimerise. Mai mulți de pe la Brașov, cîțiva olteni, un bucovinean tăcut și îndemînatic, mecanic de meserie. Lor le plăcea. La întoarcere, se lăudau că jucaseră la horă, ba era să iasă și un conflict cu niște tractoriști din partea locului, geloși pe succesul lor. El însă, rezistase. Bucureștean, ce să caute în sat ! A doua săptămînă s-ar fi dus, dar era de serviciu pe parc. A treia duminică mai aveau trei zile pînă la plecare ; ce să mai cauți în învoire ? Și uite-așa, o lună de cînd nu-și mai plimbase pașii prin grădina publică, sau la „Popasul salcîmilor" unde era totdeauna vin bun...

Grăbi pasul. „Popasul salcîmilor" nu era departe. Un kilometru mai la deal, pe șoseaua națională. Era cocoțat pe-o culme, o maghernită de p.f.l. cu un șopron în față și un grătar într-o latură. Patru mese de tablă, cam șchioape, și cîteva scaune pliante. În schimb, ce mai vin, frățioare !

Sub șopronul din fața barăcii era răcoare. Ba se simțea puțin și adierea vîntului. Soldatul Tipsie Radu îi făcu cu ochiul tovarășului său de pluton, un oarecare Ionescu, care plecase-n urma lui din cazarmă.

– Cînd ai ajuns aici ? îl întrebă.

– Trebuia să „recuperez" întîrzierea, spuse Ionescu, și-i făcu și el cu ochiul. Or fi terminat vinul oamenii ăștia ?

Arătă cu bărbia spre spațiul ghișeului, un pătrat de întuneric decupat în peretele alb melaminat, un pătrat din care se detașa figura rubicondă a barmanului, încadrată de sclipirea mată a etichetelor pătate de muște : Vin Superior de Regiune, Țuică Bătrînă, Gin Covasna, Lichior „Indian" Specialitate.

– Ce-ai zice de-un carcalete ? făcu soldatul Tipsie Radu.

– Ăla te ia repede de cap, spuse expert Ionescu.

– Păi vrei să pleci treaz de-aici ?

– Dar tu ?

Rîseră amîndoi și-și făcură reciproc cu ochiul. Apoi se lăsară pe spătarul scaunelor, aprinseră țigările și începură să se uite împrejur, dîndu-și importanță. De fapt, nu prea aveau pentru cine : sub șopron mai erau, afară de ei, un găligan cu o copiliță, probabil șoferul de pe TIR-ul tras la parcare, și doi vînători cu tolbele goale care mîncau direct din cutie carne de porc în suc propriu. Șoferul povestea ceva și rîdea tot el ; copilița îl asculta cu fața în palme, i se vedeau unghiile date cu ojă de culoarea indigoului ; soldații o măsurară din ochi și ea își întoarse privirea spre șofer.

Din pătratul lui de întuneric, barmanul îi întrebă :

— Bere ? Vin ?

— Carcalete, spuseră amîndoi aproape într-un glas.

Fata izbucni în rîs. Îi plăcea denumirea băuturii, sau șoferul spusese ceva deosebit de vesel ?

Barmanul înșfăcă cu fiecare mînă cîte-o halbă, le puse cu gura-n sus pe tejgheaua de melamină, apoi luă un țoi și începu să dozeze, savant, băuturile — din toate cîte puțin. Sub ochii încîntați ai soldaților de curînd veniți din tabără.

— Și ceva de păpică, spuse barmanul voios. Știți, decretul...

— Am mîncat acasă, spuse Tipsie Radu.

— Nu servim fără mîncare, rîse barmanul. Un aperitiv e bun și după masă.

— Dacă-i ordin... ridică din umeri Ionescu.

— Pînă la foame, murim de sete, preciză Tipsie Radu.

— Vinee ! spuse barmanul prelung.

Tonul era aidoma cu al unui personaj dintr-o scenetă de la „Album duminical". Soldații zîmbiră. Petrecerea începea bine.

Un Mercedes alb, interminabil, apăru din susul șoselei, opri scurt la vederea „Popasului salcîmilor", părăsi șoseaua și se apropie, legănîndu-se ca o barcă prin gropile din parcare, pînă ajunse cu bara din față la un pas de stîlpul șopronului. Șoferul — era singur — coborî și lăsă portiera deschisă. Din interior străbătură sunetele casetofonului lăsat în funcțiune.

– Salut, camarazi, spuse Braesco îndreptîndu-se voios spre masa celor doi ostași. Sîntem frați de arme, cum s-ar spune. Și eu tot la tancuri... Îmi dați voie ?

– Cu plăcere, spuse Ionescu în numele amîndurora.

– Masa aia arată cam dubios, explică noul venit.

– Ați făcut la tancuri ? spuse Tipsie Radu. Se vede. Odată ce v-ați ales o... – și arătă cu capul spre Mercedesul alb care, oprit în pantă, cu roțile puțin bracate spre stînga, avea aerul că vrea s-o ia în sus, spre molizii de pe coasta din spatele „Popasului".

– Se conduce mai ușor decît un tanc, zise Braesco mulțumit că mașina lui nu trecuse neobservată.

– Nici tancul nu se conduce greu, explică Ionescu. Nu știu pe ce tancuri v-ați instruit dumneavoastră, dar astea de acum sînt niște limuzine...

– Te cred, zîmbi Braesco. Tehnica avansează. Dar ce beți aici, fraților ?

– Un carcalete, răspunse Radu Tipsie.

– Un ce ?

– Ceva care oficial s-ar chema cocteil. Din toate cîte puțin. Face piciorul mic și capul mare...

Braesco rîse amabil de gluma răsuflată și se întoarse spre barman. Acesta, ghicind în noul-venit un client de soi, ieșise de după tejgheaua lui și se apropiase netezindu-și pe cît posibil halatul care nu părea să fi fost prea sîcîit cu fierul de călcat. Braesco îi făcu semn să vină mai aproape, apoi îi șopti ceva la ureche. Barmanul se plecă de șale și țîșni înapoi la tejgheaua lui. Cotrobăi undeva pe dedesubt și reapăru ștergînd cu prosopul o sticlă de șampanie „Zarea".

– Oho ! spuse Ionescu. Nu-mi închipuiam că aveți și așa ceva în coșmelia asta.

– Ce nu facem pentru clienții noștri ! S-o desfac ?

– Dacă-i rece...

– De la frigider ! spuse barmanul cu reproș. Păi ce, ne jucăm ?

Sub privirile admirative ale fetei cu șoferul de pe TIR, omul desfăcu sticla și umplu cu dexteritate paharele.

– Să iertați că n-avem cupe, se scuză el. Local mic, știți ? Categoria a treia...

— Ce spui, domnule ! se revoltă Braesco. La asemenea vad, categoria a treia ? Păi cum ajung în Bucureşti, o să vorbesc cu cine trebuie şi să te vezi aici peste cîteva săptămîni : mai ceva ca la Capra Neagră !

— Ah, dac-aţi putea... făcu barmanul visător. Şi măcar un ajutor, acolo, că uneori abia pridídesc...

— Se face, îl asigură Braesco. O să-ţi aminteşti de mine... Tanchiştii ştiu să se ţină de cuvînt, nu-i aşa, flăcăi ? Hai noroc !

Ridică paharul. Barmanul se retrase, ploconindu-se. Cei trei goliră cu plăcere paharele. Atmosfera se destinse pe dată.

— Şi unde ziceaţi că aţi făcut armata ?

— La Bucureşti, spuse cu modestie Braesco. Era acolo un regiment...

— Parcă ce, la noi nu-i regiment ? replică Ionescu.

— Le zicea care de luptă pe vremea mea, spuse Braesco visător. Cînd intram într-un restaurant, nu mai sufla nimeni. Puneam baioneta pe masă şi chemam lăutarii mai aproape. Să nu credeţi că făceam cine ştie ce orgii. Pur şi simplu voiam să ne spălăm sufletul de atîta fum. Maşinile erau uzate şi cam băgau gaze înăuntru. Şi cînd intrai în cutiuţa aia, era jale. Iarna frig ca-n mormînt ; vara te coceai. Alte timpuri...

— Alte timpuri, spuse Ionescu iarăşi. Acum e altceva. Păi avem ventilaţie şi calorifer şi tot ce vrei. Grija faţă de om.

— Calorifer, în tanc ? se minună Braesco.

— La început n-au nimerit-o. Ne-a spus chiar inginerul de la fabrică. Prima serie mergea greu. Se spărgeau mereu conductele de la radiator.

— Ce fabrică, drăguţule ? Vrei să spui că s-au construit aici, în ţară ?

— Păi cum, pînă la ultimul şurub, construcţie originală...

Pe Tipsie Radu îl apucă deodată tusea. Braesco se ridică iute de pe scaun, se duse să-l bată pe spate şi-i turnă în pahar :

– Ia o înghițitură și-ți trece. Meștere, mai dă-ne o butelie de-asta !

– Vineee ! spuse barmanul cu tonul acela auzit la „Albumul duminical".

3

În noaptea următoare, soldatul Tipsie Radu se frămîntă îndelung înainte de a adormi. Simțea gustul dulce-înțepător al șampaniei, auzea glasul cu timbru plăcut, accentul de om cultivat al noului lor prieten, povestind anecdote despre mari artiști de cinema, despre cosmonauți, despre boxeri de categorie grea. Și, în răstimpuri, întrebările acelea scurte, lipsite de accent, parcă fără importanță : „Dar noaptea cum vă descurcați ? Ce vorbești ! Vizor cu infraroșii ? Am citit într-o revistă despre chestia asta..." Și iarăși un pahar, în sănătatea tanchiștilor, evident. Apoi o glumă, o țigară „Kent", și iarăși întrebarea pe un ton alb, fără inflexiuni : „Dar cu tancurile de tip vechi ați mers vreodată ?" Tot Ionescu : „Ce tancuri vechi ? N-am pomenit așa ceva în tot regimentul ! Unul singur, da-n loc de turelă are pod." „Asta-i bună, pod !" se mirase prietenul. „Da, pod, un fel de macara, se ridică și-și lasă capătul pe celălalt mal al rîului..."

Și i-am făcut de-atîtea ori semn să-și țină gura, gîndi Tipsie Radu. Parcă avea mîncărici la limbă. Un lăudăros, ce mai ! Noroc că tipul e om cumsecade. Oare ? Prea se băga în sufletul nostru. Cu „Kent" și cu șampanie, și cu glume de tot felul. Sînt în excursie, spunea. Vreau să cunosc frumusețile țării. Habar n-aveți voi, băieți ce locuri minunate sînt în țara asta...

Să fi jucat teatru ? se întrebă mai apoi. La urma urmei, ce-a aflat de la noi ? Că avem tancuri. Ei, putea să le vadă și pe stradă, cînd mergeam spre poligon. Și să le numere. La ce i-ar fi folosit ? Cînd a-ntrebat de tun, pînă și Ionescu s-a codit. „Păi da, trage departe, că d-aia e tun." N-a spus cît bate, cu toată șampania. De ce trebuia individul să știe cît de departe bate tunul nostru ?

Adormi într-un tîrziu, chinuit de un vis ciudat : prietenul de la „Popasul salcîmilor" venea drept spre el cu

Mercedesul ; Mercedesul avea pe capotă un tun şi venea drept spre el şi el trăgea zadarnic de levierul drept, să-l ocolească. Mercedesul venea şi venea...

A doua zi, la ora de specialitate, se surprindea mereu cu gîndul la omul acela. În cele din urmă se hotărî. În pauza de la zece se duse glonţ la biroul comandantului de companie. Bătu la uşă, primi răspuns, intră :

— Tovarăşe căpitan, vreau să vă raportez ceva.

— Spune, tovarăşe soldat. Stai jos...

Tipsie Radu se aşeză, îşi netezi boneta pe genunchi, se uită la afişul din perete, care reprezenta o bandă de magnetofon, un obiectiv fotografic şi o cască radiofonică, iar dedesubt, cu litere mari, scria „Fii vigilent !" Îşi drese glasul :

— Ştiţi, tovarăşe căpitan, acum vreo lună ne-aţi vorbit, la club, despre vigilenţă. Sigur că noi, tanchiştii, păstrăm secretul. La noi în regiment nu se strecoară nimeni ca să tragă cu ochiul sau cu urechea. Numai că... ne spuneaţi şi dumneavoastră : vigilenţa nu trebuie să existe numai în cazarmă. Duminica trecută, cînd am plecat în învoire, m-am dus la „Popasul salcîmilor" cu Ionescu, tot din compania noastră. Leat cu mine. Şi cum stăteam noi aşa vine un individ cu o maşină grozavă...

4

Întors la hotel, Braesco îşi frecă mîinile de bucurie. Colindase în lung şi-n lat prin cîteva judeţe, stătuse de vorbă cu sute de militari, în tren, în sălile de aşteptare ale gărilor, la staţii de benzină sau în bufetele aflate în preajma unor unităţi militare, fără să obţină o informaţie cît de vagă, care să-l apropie de obiectiv. Şi iată că acolo, la poalele munţilor, sub şopronul acela care se intitula modest „Unitate categoria a III-a", izbutise ! Norocul e al celor perseverenţi, îşi spuse Braesco. Dacă întindeam puţin coarda, te pomeneşti că aflam şi mai multe. Dar a fost destul pentru prima şedinţă...

Se apucă să-şi redacteze raportul pe care i-l ceruse „profesorul". Treaba i se păruse caraghioasă la început.

„Profesorul" îi pretindea să trimită scurte rapoarte pe măsură ce obținea un rezultat cît de mic. Braesco își aminti cum încercase să-l contrazică :

– Bine, dar e absurd ! Tot jocul ăsta caraghios cu bilețele cifrate, puse într-un anume loc... Ca pe vremea bunicii...

– Dar cum ai vrea să procedezi ?

– Păi culeg tot materialul, mă întorc cu tolba plină şi povestesc tot ce-am aflat. Fără hîrtiuțe, fără cifru, fără „cutie poştală"...

„Profesorul" își vîrîse arătătorul în buzunarul de sus al costumului saharian şi-i explicase pe-ndelete, ca unui şcolar greu de cap :

– Domnule Braesco, dumneata faci pentru prima oară treaba asta, eşti un amator, pe cînd eu sînt profesionist. Altfel spus, e singura meserie pe care-o cunosc. Și o cunosc bine. Să presupunem că ești pe drumul cel bun, ai obținut o parte din informații, succesul pare asigurat. Dar e destul un mic ghinion – o pană la motor, o criză de apendicită sau o eroare ce te aruncă în brațele anchetatorilor – pentru ca totul să fie ratat. N-ar fi păcat de toată munca ? De ce să nu ne bucurăm cel puțin de rezultatele obținute pînă la un punct ? De ce să luăm treaba de la capăt, în loc s-o continuăm de unde s-a întrerupt ?

– E un punct de vedere cam egoist, constatase Braesco.

– Dar riguros științific, dragul meu. Nu sîntem o societate de binefacere. Acțiunile noastre trebuie astfel calculate încît să justifice banii investiți. Aşadar, lasă ideile personale și îndeplinește ce-ți spun eu. După fiecare pas înainte, alcătuiești un mic raport, îl cifrezi, îl scrii pe-o hîrtiuță, apoi la ora opt seara telefonezi la numărul acesta – memorează-l, te rog – și întrebi de doamna Zamfirescu. Răspunsul e „Nu mai locuieşte aici, dar vi-l pot da pe fratele ei". După ce primeşti acest răspuns, împachetezi hîrtiuța într-o casetă de rolfilm şi fix la nouă seara te duci în Cişmigiu şi-l depui în spatele cîntarului automat de lîngă debarcader. Toată chestia e să procedezi cu discreție...

Treaba lor, încercă să-şi dea curaj Braesco. Se asigură că uşa e încuiată, puse în dreptul cheii un scaun pe al cărui spătar îşi atîrnă sacoul cadrilat, apoi scoase din geamantan o revistă de mode, o deschise la pagina 13 şi începu să cifreze mesajul.

La ora opt seara, se afla în cabina telefonică din holul hotelului. Fluierînd bine dispus, formă numărul. Îi răspunse o voce de femeie.

— Cu doamna Zamfirescu, vă rog.

— Nu mai locuieşte aici, dar vi-l pot da pe fratele ei.

Închise telefonul şi plecă tot aşa, fluierînd, spre Cişmigiu.

5

— Ăsta-i omul ?

— El e, tovarăşe căpitan, se bucură Tipsie Radu. Cum de l-aţi pozat aşa de repede ?

— Am colindat toate hotelurile din Bucureşti, spuse acru căpitanul. Noroc că ne-ai dat semnalmente precise. Ai spirit de observaţie, băiatule !

Soldatul zîmbi modest şi dădu să plece.

— Stai puţin, te rog, spuse căpitanul. Trebuie să vă întîlniţi cu omul duminică, aşa cum v-a propus. Lasă-l pe colegul tău să pălăvrăgească în voie. Tu poartă-te ca totdeauna. Nu-l lăsa să simtă vreo schimbare. După ce bei un pahar sau două, arunci o vorbă despre tragerile de la Furculeşti. Spui că atunci se va vedea într-adevăr ce pot tancurile noastre...

— Am înţeles, spuse soldatul.

— Încă un lucru vreau să-ţi amintesc, urmă ofiţerul. Ai grijă să nu te dai de gol. Un pic de teatru, înţelegi ?

— Oho, spuse soldatul. Nu ştiaţi că fac parte din brigada artistică ?

6

— N-am aşteptat să-i confirme soldatul identitatea, spuse colonelul. L-am pus sub supraveghere, cu orice risc. Este un om priceput, era cît pe-aci să-i păcălească pe-ai noştri. Aseară, a dat un telefon. Stătea cu spatele, aşa că Munteanu, care răsfoia o revistă în hol, n-a izbutit să vadă numărul. L-am ţinut sub observaţie. S-a dus în Cişmigiu şi a lăsat un pacheţel cît un chibrit lîngă cîntarul automat de la debarcader. Abia l-am potolit pe Iftode, voia să vadă ce-i în pacheţel. I-am dat ordin să aştepte. După cîteva minute, a apărut Gimi Cioacă, un bişniţar de prin Bariera Vergului, client de-al barurilor. A luat pacheţelul şi a plecat.

— Păcat, spuse căpitanul. Era interesant să aflăm ce-i în pacheţel...

— Deocamdată e mai interesantă „poşta" decît „coletul" ; zîmbi colonelul. Gimi Cioacă ăsta se-nvîrte prin holurile hotelurilor, face speculă cu valută. Miliţia îl lasă în pace ca să-i descopere „filiera". Noua lui ocupaţie e mai recentă, probabil l-au acroşat mai întîi cu ceva dolari sau mărci, iar după asta l-au înhămat la poştalionul lor.

— Idiotul, mormăi căpitanul. Nu-şi dă seama de riscuri ?

— S-ar putea să nici nu ştie despre ce e vorba. I se poate spune că e vorba de scrisori de afaceri. În seara asta Gimi s-a dus glonţ acasă. Nu s-a întîlnit cu nimeni, n-a intrat nicăieri, n-a telefonat.

— Înseamnă că pacheţelul...

— E la loc sigur, spuse colonelul. Cîtă vreme e în mîna lui Gimi, stăm liniştiţi. Să vedem însă ce se-ntîmplă mai departe... Şi să aşteptăm pînă duminică.

7

Duminică, după noua „rundă" de discuţii, Braesco se duse glonţ la Bucureşti şi redactă noul raport. Începu să-i dea dreptate „profesorului". Deţinea acum şi numele poligonului unde se încerca noul tanc, ba avea în plus calibrul tunului şi puterea motoarelor. Cifrarea îi luă mai multă vreme decît prima oară, dar ajunse la timp ca să poată telefona „doamnei Zamfirescu".

De astă dată, însuşi colonelul luă urma voiosului pleşcar care culesese pacheţelul din „cutia de scrisori". Gimi se duse tot aşa, întins, spre casă, dar la poartă îl aştepta un individ înalt, care-i luă fără prea multă vorbă obiectele şi plecă în grabă, cu un taxi care-l aştepta la colţ. Locotenentul Iftode ieşi de sub maşina pe care se prefăcea c-o repară, urcă la volan şi porni pe urmele „legăturii". Prin staţia de la bordul maşinii, raportă colonelului, dădu numărul taximetrului şi semnalmentele celui care preluase „marfa".

— Rămîi pe recepţie, spuse colonelul. Vom alerta echipajele Miliţiei. La ora asta e aglomeraţie, s-ar putea să-l piardă. Tot în dumneata e nădejdea.

— Am înţeles, spuse Iftode şi apăsă pe accelerator.

În Piaţa Romană era să-l piardă, într-adevăr. Taximetrul se strecurase printre două autobuze, tăiase calea unei furgonete şi izbutise să treacă de intersecţie pe galben, apoi semaforul clipi roşu şi un şuvoi neîntrerupt de maşini începu să curgă prin faţa lui. Iftode izbi înciudat cu pumnul în volan :

— Fir-ar să fie !

— Ce spui ? întrebă colonelul prin staţie.

— Nimic. L-am pierdut la Piaţa Romană.

— Treci pe roşu !

— Dac-aţi fi aici, n-aţi spune aşa.

— Iartă-mă, rîse colonelul în aparat. E oră de vîrf, iese lumea de la teatru, oricum, strecoară-te !

Cînd izbuti s-o ia la stînga, taximetrul tocmai oprea în faţa hotelului „Dorobanţi". Locotenentul răsuflă uşurat şi apucă microfonul. Ştia bine că colonelului nu-i plăceau eşecurile.

8

Comandantul regimentului de tancuri se plimba agitat prin birou. Se opri, privi pe fereastră, se întoarse spre interlocutorul său.

— Soldaţii mei se joacă de-a detectivii, spuse el. Cam multe poveşti dintr-astea. Iar acum, de dragul unei vorbe aruncate de cineva, eu să iau un pluton de tancuri şi să-l duc pe poligonul de la Furculeşti.

— E neapărat necesar, spuse căpitanul.

— Bine, dar poligonul acela nu mai e folosit de ani de zile. Au crescut bălării care împiedică vederea ţintelor, drumurile de acces sînt stricate.

— Şi-n timp de război drumurile de acces sînt stricate...

— Ai dreptate, zîmbi comandantul regimentului. Adevărul e că o parte din mecanicii-conductori sînt noi, au mai puţină experienţă. Cu ocazia asta mai învaţă cîte ceva. Iar motoarele consumate sînt tot în cadrul instrucţiei lor, dacă stăm să ne gîndim.

— Vă mulţumesc, spuse căpitanul. Ştiam că o să mă nţelegeţi. Era păcat ca tocmai acum, cînd eram mai aproape de final...

— Eu mă tot gîndesc la băieţii ăştia. N-au destulă vreme să discute la cazarmă despre tancuri ? De ce trebuie să umple şi cîrciuma cu poveştile lor ?

— De data asta ne-a folosit la ceva, spuse căpitanul. Nu uitaţi că lucrurile s-au dat pe faţă cu concursul lor. Să-i certaţi pentru pălăvrăgeală, e firesc, dar trebuie să recunoaştem că Tipsie Radu s-a purtat cum se cuvine.

— Şi speraţi să iasă ceva din povestea asta cu poligonul ?

— Sînt sigur. „Omul nostru" e grăbit. A intrat cam tare de la început. De obicei, spionii versaţi au răbdare, îşi ţes cu migală urzeala. Pe cînd el... e ori prea ageamiu, ori prea sigur pe sine. De aceea i-am aruncat nada asta. Fără îndoială că va încerca să-şi valorifice informaţia primită „atacînd" poligonul de la Furculeşti...

9

Colonelul căută din ochi un loc unde să-şi pună pălăria. Alese în cele din urmă capacul din plastic transparent al magnetofonului. Benzi de magnetofon erau pînă şi pe duşumea, printre pachetele de „Kent" goale şi mototolite, aruncate la-ntîmplare.

— Mă scuzaţi, e cam dezordine la mine, spuse Gimi. Cu ce vă pot fi de folos ? Vă anunţ că în ultima vreme m-am lăsat de afaceri. Nu mai merge. Mereu hăituit, prin faţa Consignaţiei... Sînt om serios, dom' colonel. Am de gînd să mă-nsor. Pă onoarea mea !

— Lasă poveştile, îl întrerupse colonelul. Nu pentru afacerile tale am venit. Îl cunoşti pe un oarecare Fernando care locuieşte la Hotel „Dorobanţi" ?

Gimi se albi la faţă. Înghiţi în sec, vru să spună ceva, se răzgîndi.

— Aoleo, nu sînteţi de la economic. Trebuia să-mi închipui. Îi ştiu pe toţi de-acolo.

— Şi ei te ştiu, spuse neutru colonelul.

— Dom' colonel, jur că n-am nici o vină. Combinaţia cu Fernando ăsta mi-a picat de curînd. Nu m-am prins, de ce să mint ? Dacă ştiam că e ceva de care se interesează *secu'*, nu mă aruncam. Gagiul părea paşnic. Vreau să vă-ntreb ceva, dom' colonel. După lege, dacă spui tot de la bun început, procurorul e mai cu milă. Merge ?

— Merge, admise colonelul. Depinde dacă te hotărăşti să spui tot.

— Spun, pe sufletul meu că spun. Aici văd că e treabă serioasă, nu cu ţigări „medicinale..."

— Ce ţigări „medicinale ?" se răsti colonelul.

— Aşa le zice la „Kenturi"... Eu, tovarăşe colonel, îs băiat cinstit.

— Lasă poveştile, ţi-am spus.

— Mă scuzaţi. Să vă ciripesc de gagiul cu cioaca. Fernando ăsta. E pe-aici în interes de afaceri. Am lucrat şi eu cu el, mărunţişuri, pe cinstea mea. Mai un „Kent", mai nişte benzi cu Bonnie M... Ce merge. Pînă cînd mi-a zis într-o zi să-i fac o treabă cu alergătură puţină şi bani mulţi... S-aud, i-am zis. Şi omul a-nceput să cînte că are nişte neamuri pe-aici, oameni grei, nu poate să-i viziteze ca să nu le strice faţa la cadre, că ei or să lase într-un loc nişte bileţele, eu le iau la mine şi i le dau lui. Dacă ştiam...

— Cum îl anunţai cînd aveai bileţelele ?

— Păi, îi dădeam o sîrmă : „Am primit pachet de-acasă !" Şi el se-nfiinţa, pe seară, la domiciliul meu...

— De cîte ori s-a-ntîmplat asta ?

— De două ori pînă acum.

— Sigur ?

— Pot eu să vă mint, tovarăşe colonel ? Ce belea pe capul meu ! Habar n-am ce era în pacheţelele acelea, să mor, na. Nici nu le-am desfăcut. Ba, de ce să mint ? M-am uitat în ele. Mă gîndeam că-s *pietre*. Cînd colo, nişte petice de hîrtie cu ceva socoteli pe ele. Mă uitam ca mîţa-n calendar, pe cinstea mea !

— Bine, Gimi Cioacă, te cred. Deocamdată. Dar dacă mai primeşti hîrtii de-astea...

— Ferit-a sfîntul ! Nu mă mai ating de ele. Despre partea mea, să zacă acolo pînă poimarţi.

— Nu, nu aşa. Vreau să le iei, dar cînd pui mîna pe ele, în loc să-l anunţi pe Fernando, o să ne spui nouă. Venim, vedem ce-i în ele, după aia îi dai telefon lui Fernando al tău. Ai înţeles ?

— Tovarăşe colonel, ăsta-i un ordin şi eu am făcut armata. Se poate să nu execut ?

10

Vuietul tancurilor care manevrau ocupîndu-şi poziţia de tragere acoperi zgomotul paşilor. Braesco simţi totuşi o prezenţă în apropierea lui şi întoarse capul. Printre tufele dese în care se pitise, văzu un ofiţer tînăr, cu pistolul în mînă. În stînga, doi soldaţi, înarmaţi şi ei.

— Mîinile sus, spuse voios ofiţerul. Caporale, ia-i aparatul de filmat !

Braesco se ridică, supus, şi ridică mîinile. Nu încercă să protesteze, nici să nege. Era prea evident totul.

— Cum naiba m-aţi găsit tocmai aici ? întrebă plin de amărăciune.

Apoi se gîndi că „profesorul" a obţinut măcar informaţiile culese mai înainte. N-avea de unde şti că Fernando plecase fără ele, după o lungă şi neplăcută discuţie cu un lucrător din Ministerul de Interne.

1

— Noi îi spunem „profesorul".

— De ce ? E profesor ?

— Habar n-am. Dacă stai să te gîndeşti, e un fel de profesor. Ne-nvaţă tot felul de lucruri. De pildă... ia dă mîna-ncoace.

Îi dădu mîna. Grasul făcu o mişcare bruscă, se-ntoarse brusc pe o parte, îi răsuci braţul şi-n clipa următoare Silviu se pomeni pe duşumea, cu o durere atroce în umăr.

— Ei, drăcie, n-am vrut, se scuză grasul. Stai să-ţi pun o compresă rece. Eşti cam mămăligă, puiule. Aşa eram şi eu la-nceput.

Silviu se ridică cu chiu cu vai, îşi frecă umărul aproape dislocat şi se aşeză pe pat.

— Mai degrabă judokan decît profesor, spuse el. Asta-i tot ce te-a-nvăţat ?

— M-a învăţat şi altele. Nimeresc o carte de joc de la o sută de paşi. Cunosc alfabetul Morse. Ştiu să sar cu paraşuta şi să aprind focul fără scăpărătoare. Toate astea în trei luni de zile...

— Cu mîncarea lor ?

— Cu mîncarea lor.

— Atunci merită, încuviinţă Silviu. În ultima vreme am învăţat cîte ceva. Dacă ai mîncarea asigurată, faci tot ce ţi se cere.

Grasul se aşeză lîngă el, pe pat. Arcurile trosniră sub greutatea lui.

— Nu aşa, spuse. Modestia ne omoară pe noi, ăştia. Auzi la el, mîncarea asigurată. Strici preţurile, amice. Trebuie să fii mai pretenţios. Vreau şi nişte centime la buzunar. Vreau o bere în fiecare seară, ca să dorm bine. Şi o dată pe săptămînă să mă reped în oraş, să mă distrez două ceasuri cu o fetiţă de-alea, ştii ?

— Ştiu. Aveam şi eu una. O păzeam de golani pînă ieşea lumea de la spectacol. Pe urmă găsea ea pe cineva şi eu îmi vedeam de drum. Am dus-o bine vreo juma' de an, pînă au înhăţat-o. O tîmpită. Avea obiceiul să-şi buzunărească muşteriii.

Grasul făcu o strîmbătură :

— Eah ! Viaţă de azi pe mîine. Cunosc povestea, să nu crezi că m-au adus aici dintr-un palat princiar. Cînd ai spălat geamuri la etajul zece, atîrnat de o frînghie, nu mai stai să alegi. Oricum, aici e mai cald.

— Şi după asta ?

— După asta ? Crezi că ne fac actori de cinema ? Sau ne lansează în înalta societate, să conversăm cu tinere domnişoare blonde ? Nu, frăţioare. Trecem la treabă. „Profesorul" are planuri mari cu noi.

— Ce planuri ?

— N-o face pe naivul. Dacă erai naiv, nu ajungeai aici.

— Sau poate tocmai de-asta am ajuns aici.

— Las-o baltă. O să-ţi explice „profesorul". Eu am doar misiunea să te ajut la aclimatizare. Să ai o stare de spirit potrivită momentului. Acuma hai la „profesor". Îi place punctualitatea, trebuie să te conformezi.

— În primul rînd, el plăteşte, murmură Silviu.

2

„Profesorul" îl măsură cu o privire rapidă. Silviu îl măsură şi el. Avea în faţă un bărbat spătos, îmbrăcat în costum impecabil, cu părul tuns modern. „Profesorul" făcu un pas, îi întinse mîna :

— M-am bucurat că avem un nou candidat. Ştii legea şcolii, nu ?

— În general... dădu să spună Silviu.

— O să ţi-o spun eu. În primul rînd, nu existăm. Asta-i prima lege. Oricine te-ar lua la întrebări, prieten sau duşman, nu te poţi apăra spunînd că eşti de-aici. N-o să te creadă nimeni. Şcoala e în afara localităţii, n-are adresă, nu figurează pe hărţile automobilistice. Guvernul ridică din umeri, ziarişti n-au pătruns aici de cînd s-a pus prima cărămidă. Recrutorul mi-a spus că ai semnat.

— Am semnat.

— Semnătura asta nu e valabilă în faţa nici unui tribunal. Dacă te abaţi de la lege, nu ai timp să ajungi în boxa acuzaţilor. Avem alte mijloace să ne răfuim cu...

— Înţeleg. Dar cred că nu va fi nevoie...

— E bine să ştii de la-nceput. Dacă dispari, nici o poliţie din lume n-o să te caute. Deocamdată, nu exişti. Îţi spun toate astea nu ca să te înfricoşez, ci să te ţin cu picioarele pe pămînt. Am experienţă vastă cu oamenii. Am făcut multe isprăvi în viaţa mea. Am răsturnat miniştri şi am suprimat adversari importanţi ai patronilor mei ; am organizat armate în colonii şi le-am făcut să se lupte între ele ; şefii mei decideau care trebuie să învingă şi eu făceam să se întîmple cum doreau ei. Înţelegi că îmi place să joc tare ; ştiu să mă fac ascultat şi să obţin de la oameni ceea ce îmi pun în gînd. Dacă ţi se pare prea riguros, mai ai timp să te retragi. Uite hîrtia. Poţi s-o rupi şi să uiţi că există şcoala asta, că există „profesorul", şi să-ţi cauţi norocul în altă parte.

Silviu luă hîrtia cu un gest automat. Privi textul scris de mîna lui, după dictare, într-o dimineaţă de toamnă. Era pe o bancă în parc ; o bătrînă hrănea porumbeii din jurul fîntînii, el ar fi vrut să smulgă pîinea din mîna femeii, dar poliţistul parcă anume rămăsese în preajma lui, parcă bănuindu-i gîndurile. Pe urmă apăruse necunoscutul acela cu ochelari fumurii, se aşezase lîngă el şi-i oferise o ţigară : „Caut un om de nădejde pentru o treabă delicată şi bine plătită..."

– Nu-mi place să-mi caut norocul, spuse. Poftiţi hîrtia, profesore. Ce-am semnat rămîne valabil.

„Profesorul" luă hîrtia fără să zîmbească. O puse la loc, în buzunar.

– Să nu crezi că joc teatru, spuse el. Am nevoie de oameni siguri. Şcoala asta are un scop precis. Într-o bună zi, din profesor mă transform în comandant, iar voi sînteţi soldaţii mei.

Sună telefonul ; „profesorul" ridică receptorul cu un gest leneş. O voce agitată zbieră ceva în receptor ; „profesorul" se încruntă, răsuflă adînc apoi rosti scurt :

– Trageţi !

Puse receptorul în furcă. De afară se auzi o rafală scurtă de pistol-mitralieră.

– O încercare de fugă, explică el pe un ton indiferent. Unul căruia i s-a urît cu viaţa...

3

– Ţi-a plăcut circul cu încercarea de fugă ? rîse grasul.

– Cum adică circ ? Au tras în cineva, nu-i aşa ?

– Aşa o fi. Dar şi-n seara cînd m-au adus pe mine, eram tot în biroul „profesorului". A sunat telefonul, cineva a raportat ceva, „profesorul" i-a poruncit să tragă... Prea e cusută cu aţă albă. A doua zi nimeni n-a mai vorbit despre asta ; chipurile un secret. Figuri de-ale „profesorului", ştii ?

– Are cap, nu glumă, spuse Silviu cu admiraţie. Nu mi-ar fi trecut prin minte una ca asta.

– Ehei, asta nu-i nimic. Are zeci de teste prin care-ţi verifică prezenţa de spirit, rezistenţa la durere, răbdarea şi capacitatea de a te preface. Pune pe cîte unul să te atragă într-un complot, şi dacă te laşi dus de nas, dai de bucluc.

– Poate şi tu ai misiunea asta, rîse Silviu.

– Nu fii idiot. Vreau să-ţi fac un bine, şi tu...

Uşa se deschise cu o pocnitură. Doi bărbaţi solizi se repeziră şi-l înşfăcară pe gras.

– Ce dracu-i asta ? strigă Silviu.

„Profesorul" se arătă în uşă :

— Tot o figură de-a mea. Pe grasul ăsta îl mănîncă pielea, am simţit eu mai demult.

— Dumnezeule, avem pe-aproape un microfon ! ţipă grasul. Sînt un idiot !

— Bine că recunoşti, zîmbi „profesorul". Faceţi-l să slăbească niţel, băieţi.

„Băieţii" îl luară pe sus şi grasul încetă să se împotrivească. Silviu rămăsese împietrit în mijlocul camerei. „Profesorul" intră, închise uşa, se aşeză pe patul de campanie şi-şi scutură pantalonii de praf.

— Băiat bun grasul, spuse el. Numai că are gură mare. O mică lecţie o să-i fie de folos.

— Vreţi să mă îngroziţi, spuse Silviu încet. Nu e nevoie, sînt destul de...

— Las-o baltă, băiete. Am venit să discutăm serios. Mi-am pus mari speranţe în tine. Eşti băiat dezgheţat, în cîteva zile ai învăţat cît alţii într-o lună. Păcat că trebuie să întrerupem cursul...

— Tot am prins cîte ceva, îl consolă Silviu.

— Asta mă gîndeam şi eu. A intervenit ceva neprevăzut, aveam un om pregătit pentru o treabă şi s-a îmbolnăvit.

— Urmase „cura de slăbire" ? presupuse Silviu.

„Profesorul" se încruntă abia vizibil :

— Nu-mi plac bancurile proaste. De fapt n-are importanţă ce-i cu tipul. Important este că m-a lăsat în drum, iar treaba de care-ţi spun e urgentă. Ce zici, te simţi în stare ?

Silviu îşi recapitulă rapid cunoştinţele din săptămîna-şoc. Învăţase, după o metodă intensivă, să conducă automobilul. Se perfecţionase la tir. Se pricepea să fotografieze rapid cu un aparat miniatural, ascuns într-o brichetă.

— Depinde ce trebuie să fac, spuse el prudent.

— Ah, nu te trimit la o acţiune ca-n filme. N-o să participi la bătăi şi la urmăriri cu automobilul. Misiunea ta cere inteligenţă şi fineţe.

— Atunci, ce rost au toate cursurile astea de judo şi de fotografie şi aşa mai departe ?

— Ce rost are barca de salvare pe un transatlantic ? făcu „profesorul". Investim prea multe speranțe în oamenii noştri, trebuie să fim siguri că nu-i pierdem prea uşor.

— Înţeleg, spuse Silviu. Şi misiunea ?

— Misiunea e simplă. Avem informații că undeva, în munți, departe de traseele turistice obişnuite, se construieşte un obiectiv secret, după toate aparențele un depozit. Un om de-al nostru a dat tîrcoale pe-acolo, dar n-a izbutit să afle mare lucru. Era cît pe ce să-l prindă ; în orice caz, au semnalmentele lui şi nu mai putem risca. I-am dat dispoziție să renunțe. Ți-am spus, avem grijă de oameni...

Făcu o pauză şi-l cercetă cu privirea. Silviu rămase liniştit sub această privire iscoditoare. „Profesorul" îşi aprinse o țigară şi urmă :

— O să-ţi dau cîteva ghiduri turistice, o monografie a munţilor, o cărțulie cu sfaturi pentru alpinişti. Nu ştiu dacă-ți vor folosi la ceva, dar pînă mîine seară să-mi raportezi că le-ai citit. Este singurul material documentar pe care-l am. Şi mai am o indicație : locul aproximativ unde se află depozitul acela sau ce-o fi. În rest, urmează să te descurci singur. De la „firma" care cumpără această informație am primit un chestionar cu cîteva întrebări, la care trebuie să răspundem după ce te-ntorci. Poftim, citeşte.

Silviu luă hîrtia. Citi :

„— *Poziția exactă a obiectivului ?*

— *Felul materialelor depozitate ?*

— *Numărul militarilor de pază ?*

— *Căile de transport ?*

— *De găsit un om de acolo dispus să ne țină la curent cu intrarea și ieşirea materialelor.*"

— Frumoase întrebări, spuse Silviu. Cine ar putea răspunde la toate astea ?

— Pentru asta te trimit, spuse „profesorul". Am încredere în tine. O asemenea operație, reușită, te poate trece în rîndul așilor.

— Nu mă omor după un astfel de titlu.

— Un as are și banii corespunzători calificării lui, zîmbi „profesorul". Ce spui, îți place misiunea ?

— Aveţi alta mai bună ?

— N-am. Şi nici alt om pregătit pentru asta.

— Atunci... pe cînd plecarea ?

— De azi în trei zile. Trei zile de pregătire pentru o excursie în Carpaţi. Îţi doresc succes !

— La misiune ?

— La pregătire, replică „profesorul". O să te examinez personal înainte de plecare...

4

— La început a fost mai greu, povesti soldatul Orescu. Pe urmă, m-a văzut locotenentul că eram dezgheţat şi săritor, cînd avea vreo treabă săream cel dintîi...

— Bun teatru, aprecie Matilda, sora lui.

— De ce crezi că a jucat teatru ? îl apără Laura. Aşa e firea lui. N-a fost nevoie să se prefacă. Adu-ţi aminte, anul trecut cînd eram în excursie şi s-au rătăcit copiii ăia pe munte...

— Da, spuse Matilda. Eu, să fi fost în locul primarului, i-aş fi dat şi o decoraţie.

— Gata, fetelor, le potoli Orescu. Parcă spuneaţi că vreţi noutăţi despre mine.

— Ea a început, se dezvinovăţi Matilda.

— Ei bine, cum vă spuneam, m-au văzut om de treabă şi locotenentul m-a propus să fiu curier.

— Credeam că te-a avansat, zise Matilda dezamăgită.

— Habar n-aveţi voi ce-nseamnă un curier la armată. E o mare încredere. Trebuie să fii om de treabă, altfel... cazi uşor în ispită. Ai document la mînă, poţi umbla tot oraşul, aduci ziare, eşti la curent cu ultimele noutăţi...

— În timp ce alţii stau de santinelă sau fac instrucţie, completă Matilda. Are dreptate, tu. E ca o avansare.

— În schimb n-ai voie să greşeşti, spuse Orescu. Cel care-a fost înaintea mea a făcut o escală la barul de zi. Îi era sete omului. Dar s-a încurcat cu unii acolo şi a-ntîrziat. Avea de dus nişte scrisori urgente... Acuma e ajutor de bucătar.

– Nici asta nu e rău, chicoti Matilda.

Laura ridică din umeri :

– Cu tine nu poate omul să stea de vorbă.

Chelnerul veni, soldatul ridică privirea spre el :

– Încă trei sticle de bere. Şi nişte alune, dacă aveţi.

– Se face, spuse chelnerul. Am făcut şi eu la vînători.

– Serios ? În ce an ?

– Ehe, m-am lăsat la vatră de cinci ani. Ce viaţă acolo, pe munte ! Mi-a părut rău cînd am plecat.

Dădu energic din cap, parcă subliniind ultimele cuvinte, şi se depărtă. Fetele se uitară la Gelu zîmbind. În uşa restaurantului apăru un tînăr înalt, în costum *blue-jeans*, cu un pulover roşu aruncat peste umăr. Laura făcu semn pe furiş Matildei. Tînărul îşi roti privirea prin salon, căutînd o masă liberă, dădu cu ochii de ele, le salută şi veni spre masa lor.

– Ce dracu-i cu ăsta ? mormăi Gelu.

– Un prieten, şopti Laura repede. Nu te uita urît. O place pe Matilda. Băiat drăguţ.

– Bună ziua, spuse noul venit. Îmi daţi voie ?

– Să-ţi facem cunoştinţă cu Gelu, spuse Matilda. Fratele meu, adăugă ea. Soldat în permisie.

– Silviu mă numesc, spuse noul venit şi-i strînse mîna. Dumneata eşti Gelu Orescu, din unitatea zero şapte şapte nouă doi, judeţul Braşov.

– De unde ştii ? se miră Matilda.

– Păi ai uitat că eu i-am scris adresa pe pachet ?

– Luaţi loc, îl invită Orescu. Locuiţi aici, în oraş ?

– Nu, spuse Silviu. Sînt în concediu. Lucrez la ADAS, în Bucureşti.

– Contabil ?

– Nu, inspector de teren. Vine o maşină avariată, eu mă duc cu mecanicul, constatăm avariile, încheiem dosarul...

– Treabă complicată, spuse Orescu.

– Oricum, e mai uşor decît la armată, zîmbi Silviu.

– Mai ales dacă eşti curier, întregi Matilda.

– Curier ? se miră Silviu. Ia te uită ! Păi asta-i treabă de mare încredere ! La mine în batalion, cînd făceam armata, curierul era cineva !

— Nici chiar aşa, interveni Orescu modest.

— Cum să nu ? Prin mîna lui treceau hîrtiile. I le dădea plutonierul : „Dă-i număr, pune-o-n plic şi sigilează-o, că mă duc pînă la echipament !" El ne ţinea la curent cu noutăţile... Dar ce beţi aici ?

— Deocamdată, nimic. Am cerut bere, spuse Matilda. Vrei şi tu ?

— Bere, asta-i băutură pentru fete ? Mai degrabă un „Cinzano...".

— Am băut o singură dată „Cinzano", la banchetul absolvenţilor, spuse Matilda.

— Şi nu ţi-a plăcut ? rîse Silviu lăsîndu-se pe spătarul scaunului. Nu cumva vă deranjez ? spuse el îngrijorat. Am picat aşa, cam... Poate aveţi de discutat.

— Ne povestea de la armată, spuse Matilda.

— Pot să-ascult şi eu, dacă nu-i secret ?

— Secret ? rîse Orescu. Secretele stau acolo, la păstrare, nu le plimbăm pe stradă.

— Ba eu zic că da. Dacă eşti curier, nu asta faci ? Plimbi secretul, aşa se spunea la noi la batalion.

— Ce secrete să avem ? Doar nu sîntem unitate operativă. Un depozit. E drept că aprovizionăm toată...

Înghiţi în sec şi se opri. Silviu îl ajută să treacă această clipă de încurcătură, ridicînd paharul :

— Păi să sărbătorim întîlnirea noastră. Să bem ca la Timişoara, vreţi ?

— Cum ca la Timişoara ? se mirară fetele.

— Aşa se zice, lămuri Orescu. Bem paharul ţinîndu-ne de braţ şi pe urmă ne tutuim.

— Frumos obicei, rîse Matilda. Hai să-ncercăm !

Băură. Apoi instalaţia stereofonică a localului prinse glas. Cîteva perechi de tineri se îndreptară, ţinîndu-se de mînă, spre ringul cam îngust.

— Mai tîrziu se aglomerează, spuse Laura cu jind.

— Atunci să dansăm acum, propuse Orescu. Dacă te calc pe picioare, nu e vina mea. N-am dansat de la revelion.

— Parcă eu ? zise ea.

Silviu se ridică şi el, cu ochii la Matilda, care atît aştepta.

În timpul dansului, Laura îl întrebă pe Orescu :

— Îţi place amicul Matildei ?

— Aşa, ca fizic ?

— În general. Maică-ta e topită după el. De fapt, aşa s-au cunoscut. Matilda venise împreună cu maică-ta la poştă, să-ţi trimită cartea pe care ai uitat-o rîndul trecut. Cei de la poştă nu voiau s-o primească, spuneau că nu e ambalată corect.

— Atîta tărăboi pentru o carte ! Ştiam că vin în concediu, dar n-am avut încotro : expirase termenul de predare şi colegul meu...

— Ştiu povestea. De aceea făcuse coletul în grabă, se temea că vii acasă în timp ce cartea era pe drum. În sfîrşit, Silviu le-a fost de mare ajutor. Pe urmă au intrat în vorbă. Silviu le-a cucerit din prima clipă. Băiat drăguţ, bine crescut, are o meserie frumoasă... Mai ştii de unde sare iepurele ?

— Mania mamelor, să caute logodnici pentru fetele lor ! bombăni Orescu.

— Nu fi rău, Gelu. Ce, pe tine maică-mea te-a căutat ? Ne-am cunoscut, ne-am împrietenit... Fără intervenţia cuiva. Iar după ce termini armata...

— Abia aştept să ne căsătorim, mărturisi el. M-am gîndit tot timpul la tine. Am un coleg care e tare supărat, săracul. Prietena lui a cunoscut un alt băiat şi nu-i mai scrie. Mă gîndeam că şi tu...

— Eu ? Aşa mă cunoşti tu pe mine ? zise ea cu reproş. Aveam în plan să vin eu cu cartea, profitam de ocazie ca să te văd mai repede, dar n-am putut să plec de la serviciu. Era sfîrşit de lună şi ştii cum se întîmplă...

Muzica încetă brusc, şi tinerii aplaudară cu faţa spre incintele acustice enorme, împodobite cu stele de staniol. Apoi se întoarseră la masă. Băură cîte o înghiţitură, se uitară unul la altul şi fetele începură să rîdă.

— Ce linişte ! Povestiţi ceva, spuse Silviu.

— Mai bine povestiţi voi, zise Matilda. Că noi începem să vorbim despre modă şi iar îl auzim pe Gelu cu critica.

— Păi nu meritați ? spuse el. Modă și iar modă. Alte subiecte nu mai există ?

— Să vă spun una tare, zise Silviu. Acum vreo două luni, vine la noi un căpitan cu mașina făcută armonică. Îl lovise unul din spate, chiar la semafor, la Universitate. Și-acuma nu voia să semneze declarația. Căpitanul, săracul, era fiert. Se grăbea omul să se-ntoarcă, avea număr de Brașov, dar dac-a avut ghinionul s-o pățească în București... Unul, Ionescu, îl cunoști cumva ?

— Cîți de Ionescu sînt în județul Brașov... Numai la noi, la depozit, sînt doi, spuse Gelu posac. Din ăștia doi numai unul are mașină și n-am auzit s-o fi tamponat.

— Se poate, făcu Silviu împăciuitor. O fi din altă unitate. Dar fiindcă era din județul Brașov m-am gîndit că....

— Ai noștri nu prea călătoresc la București. Mai des se duc la Cluj, la Hunedoara, pe unde avem comenzi. Mai alaltăieri era să fac un drum la Botoșani.

— La Botoșani ? se miră Laura.

— Da. Este acolo o fabrică de confecții și...

— Voiai să-ți comanzi un costum, ghici Silviu.

— Aiurea ! Ce costum ? Echipament special pentru... ei, pentru armată, vă dați seama. Un fel de... salopete mai speciale.

— Poate costume de parașutiști, presupuse Silviu. Am văzut eu într-un film. Au niște lucruri pe ei... juri că-s cosmonauți.

— Nu m-aș face parașutistă nici să mă-mbrace în costum de aur, spuse Matilda. Mie și-n telecabină îmi vine rău.

— Apropo de telecabină, spuse Silviu. Ce-ați zice, mîine, de-o excursie spre Cotă ?

— N-ai fost niciodată ?

— Ba da, dar e mai vesel în grup.

— Să vedem, spuse Gelu.

— Haide, Gelu. Dacă nu ai alte treburi pe acasă, spuse Laura.

— Am timp berechet și pentru treburi. Concediu în toată legea.

— Atunci ne-am înțeles, se bucură Silviu.

5

— Puteai fi și tu mai vorbăreț, îl certă Matilda cînd intrară în casă.

— Nici nu s-au depărtat bine și-ai început cu reproșurile ?

— N-ai văzut ce băiat bun ? Și politicos ?

— Și cam curios. Prea se bagă în toate alea.

— Despre cine vorbiți ? întrebă mama.

— Despre Silviu. Auzi la dumnealui, că era prea curios...

— Băiat bun, spuse mama liniștită. Dacă nu era el, făceam drumul înapoi cu pachetul ăla.

— Păi, și dumneata, dacă ai lăsat să treacă atîtea zile ! Cum ai văzut cartea, trebuia să mi-o expediezi imediat. Știai bine că nu-i a mea. Trebuia neapărat să-ți scriu eu ce să faci ! Noroc cu Silviu ăsta...

— Nu te mai recunosc, Gelule ! îl certă Matilda. Ai devenit un dur !

— Să fi văzut ce frumos vorbea, își urmă mama gîndul. „Înțeleg, doamnă, și eu am fost soldat, mă bucuram cînd primeam ceva de la ai mei". A scris adresa corect, pe etichetă, că noi scrisesem direct pe pachet și nu se cunoștea bine. Și cu ochii numai la Laura. Am plecat împreună de la poștă. Ne-a spus despre el, e băiat de familie bună, bucureștean, venit în concediu. Și ce situație are !... E inspector sau așa ceva ! La vîrsta lui, îți dai seama...

— Și dumneata ce i-ai spus ? Văd că-mi știe foarte bine numele și unitatea...

— Cum să nu știe, dacă el a scris adresa pe pachet ?

— Numai atîta i-ai spus ? Nu te-ai lăudat ca de obicei?

— Gelu, mă supăr, zise mama cu mustrare în glas. Nici nu e nevoie să mă laud. E destul să spun adevărul, că ești băiat bun, că ți-a apărut fotografia în ziar, că ai fost răsplătit cu permisie de către comandantul tău...

— Destule amănunte, spuse el stingherit. Te-am rugat de-atîtea ori să nu mai povestești despre mine în dreapta și-n stînga. Află colegii mei de la fabrică și rîd de mine.

— Să rîdă ? se miră mama. Mai bine să-nveţe. Unii dintre ei nu se poartă cum trebuie cu părinţii, şi bieţii oameni se vaită...

Matilda căscă discret şi-şi luă mama pe după umeri :

— Ştii ce mă gîndesc eu ? Nu e o oră prea potrivită pentru filozofie.

— Ai dreptate, tresări mama. E tîrziu, şi mîine dimineaţă te duci la serviciu.

— Mîine nu merg la serviciu, spuse ea. Îmi iau recuperarea de duminică. Mergem la Cotă cu Silviu şi cu Laura...

— Foarte bine, spuse mama. Distraţi-vă, copii !

6

După excursia la Cotă, bănuiala lui Gelu deveni certitudine : curiozitatea noului său amic depăşea un simplu interes prietenesc. Vorbind de una şi de alta, se pomenea că Silviu îi pune o întrebare neaşteptată, care cerea răspuns exact. Cu mare greutate ocolea acest răspuns, reuşind totuşi să nu fie prea tăios. Şi asta din două motive : pe de o parte ca să nu-l acuze sora lui că s-a purtat urît, pe de altă parte ca să nu-l descurajeze pe Silviu în încercările de a-l trage de limbă. Hotărît lucru, ceva nu era în regulă. Parcă-l auzea :

„Depozit mare, vasăzică..."

„Mare, desigur."

„Şi aveţi şi muniţie acolo ? Periculos, frăţioare. Un singur chiştoc de ţigară şi sare tot muntele-n aer."

„Ba nu, că sînt instalaţii de protecţie. Şi-apoi într-un depozit nu se intră cu ţigări şi chibrituri."

„Bineînţeles, asta mă gîndeam şi eu. Dar oricum, cînd te ştii cu sute de tone de exploziv alături..."

„Chiar sute de tone n-or fi ele..."

„Aproximativ, ziceam şi eu aşa..."

Ce să facă ? Cel mai simplu ar fi fost să-l evite. Sub un pretext sau altul, să nu mai stea de vorbă cu el. Dar nu se putea, decît riscînd s-o supere şi pe Matilda, şi pe mama. Să dispară pur şi simplu din oraş ? Păcat de concediu... Și-apoi dacă acest Silviu era pus pe rele, putea foarte bine să găsească alt ostaș în permisie, mai vorbăreț decît el, Gelu. Se pricepea de minune să descoasă oamenii. În ce scop ? Asta o vor afla organele în drept...

Sigur ! se bucură de ideea lui. Organele în drept... Să mă duc să spun totul. Dar și asta are partea ei de risc. Poate nu-i nimic. Poate că Silviu este un neghiob oarecare, din categoria curioșilor fără leac, deprinși să-și vîre nasul peste tot numai așa, ca s-o facă pe urmă pe deștepții. Și atunci, cîte neplăceri ! Silviu chemat la Miliție, anchetat... Mama și Matilda ar prinde de veste că eu sînt de vină... Și cîte speranțe și-o fi pus mama în el ! Niciodată n-am auzit-o vorbind cu atîta căldură despre un băiat din cercul nostru. Mi-ar reproșa toată viața că am distrus o perspectivă... Poate nici nu-i vorba de vreo perspectivă, poate că lui Silviu nici nu-i trece prin cap un lucru serios, a venit omul în concediu și-atîta. Dar încearcă să explici asta unei fete căreia i s-au aprins călcîiele și unei mame care vrea să-și vadă fiica fericită. Și Matilda... Cum se mai uita la el în timpul dansului !

Și mai e ceva, gîndi mai departe. Să zicem că mă duc și povestesc tot la securitate. Și se dovedește că Silviu este într-adevăr un dușman. Cum explic eu această prietenie ? Cum justific faptul că am petrecut împreună, că am făcut excursii, că am stat de vorbă ceasuri întregi ? L-am mai și plimbat pe colo și pe colo ! Poate-a făcut poze, cu un aparat ascuns într-un nasture, de exemplu. Ei, și ce-a pozat ? Niște prăpăstii și niste piscuri de munte, și stîlpii de înaltă tensiune. Asta da. Un stîlp de înaltă tensiune, care ține cablul între două vîrfuri de munte, valorează cît...

Poate nu-i nimic, își spuse iarăși. Pun oameni în alertă degeaba. Au să spună că sînt un fricos, că m-am speriat de cîteva întrebări nevinovate. Sau că am citit prea multe cărți de aventuri. Că n-am avut destul tact ca să evit discuțiile despre armată. Dar nu eu le provocam ! El începea de fiecare dată, și aducea vorba așa de bine !... La urma urmei, poate nici nu e cazul să mă amestec, își spuse mai apoi. Există organe speciale pentru asta. Te pomenești că omul e urmărit demult, iar eu vin să le spun ceea ce știau și ei. Ar putea să-mi zîmbească : „Te-ai trezit cam tîrziu, amice ! Lasă-ne să ne facem meseria, nu te repezi așa !"

Și totuși, dacă e ceva ? se contrazise singur. Dacă individul e abia la începutul misiunii lui, și eu sînt prima lui încercare ? O să-l evit, iar el continuă, a aflat cîteva lucruri de la mine, mîine alte cîteva de la altul, și după un concediu de trei săptămîni pleacă cu tolba plină !

Își imagină depozitul, cu grădinița cochetă din fața ușilor blindate care duceau în adîncul muntelui, cu dormitorul alb, curat, cu clubul unde găseai totdeauna seara doi-trei pasionați, aplecați asupra tablelor de șah... Și planul amănunțit, din holul mare, cu instrucțiunile pentru caz de incendiu... Toate astea, rîvnite de ochi străini, trecute între obiectivele demne de atenție de pe agenda unui „superspion" cu privirea dură, nemilos și hotărît să afle cu orice preț secretul...

Apoi Matilda, dansînd cu Silviu fericită, apoi mama oferindu-i din clătitele pregătite anume pentru musafir, apoi Silviu întrebînd în dreapta și-n stînga, dînd peste un curier neglijent, scormonind cu privirea peste un gard înalt de piatră, încercînd să intre-n vorbă cu o santinelă, pozînd cu aparatul din nasture un camion acoperit cu prelată, gata să intre în curtea cu porți blindate...

7

— Și cum spui că-l cheamă pe curiosul ăsta al dumitale ?

— Silviu, atîta, tovarășe colonel. Nu-i știu numele de familie.

— Nu-i știi numele de familie ? Nici sora dumitale nu-l știe ?

— Nu.

Colonelul dădu din cap mustrător, își îndreptă ochelarii, scrise pe un petic de hîrtie cîteva cuvinte și sună plantonul.

— Du-te cu asta la tovarășul maior, alături. Roagă-l din partea mea să se intereseze...

– Am înțeles, spuse plantonul și ieși.

Colonelul se îndreptă iarăși spre soldat :

– Aici, în oraș, unde locuiește ? Poate-l aflăm din registrele hotelului... Facem mîine dimineață un control la buletine, cum se obișnuiește.

– Urma să ne-ntîlnim în oraș la nouă...

– Vom fi acolo mai devreme, surîse colonelul.

Cineva bătu la ușă. Colonelul spuse „da" și în prag se arătă un bărbat uscățiv, înalt și el, cu o hîrtie în mînă :

– Mă scuzați, tovarășe colonel, ce-i povestea asta cu ADAS-ul ? La București n-au nici un inspector cu numele mic Silviu. Am vorbit chiar la biroul personal.

– I-auzi, spuse colonelul. Vă mulțumesc. Pregătiți pentru mîine dimineață o echipă care să facă controlul vizelor de flotant pe buletin.

– Am înțeles, spuse maiorul.

– Dumneata ai lucrat cîndva cu *Circulația*, spuse colonelul. Știi ce-nseamnă un filtru total.

– Am înțeles, repetă maiorul și se retrase.

Colonelul își șterse ochelarii cu o bucățică de piele de căprioară păstrată pedant, în buzunarul de sus al vestonului, și spuse :

– Tovarășe soldat, ai procedat foarte bine că ne-ai semnalat acest fapt. Primul fapt care justifică ipoteza : povestea cu ADAS-ul... Mă întreb numai cum de te-a găsit tocmai pe dumneata. Și de ce s-a stabilit aici, în oraș, dacă-l interesa depozitul din munți.

– M-am întrebat și eu, tovarășe colonel. Și am găsit un răspuns. Silviu ăsta dădea tîrcoale pe la poștă. A văzut coletul adresat unui militar, a intrat în vorbă cu mama și cu soră-mea, a aflat că urmează să vin și eu în permisie... Și-a așteptat. Nu știu dacă am judecat corect...

– Foarte corect, aprobă colonelul. Individului îi trebuia un fir. De depozit n-avea cum să se apropie așa, dintr-o dată. A folosit ideea cu permisia. S-o fi gîndit că în permisie un soldat e mai liber în mișcări, se simte mai puțin obligat să respecte regulile.

– S-a înșelat, spuse cu tărie soldatul Orescu.

– Firește că s-a înșelat, întări colonelul. O să aflăm de la el cum și-a făcut planul. Mîine vom ști mai multe.

S-ar putea ca amicul ăsta să aibă pașaport în loc de buletin. Vom vedea. În orice caz, te felicit pentru spiritul de vigilență. Voi aduce fapta la cunoștința comandanților dumitale.

— Eu mi-am făcut datoria, tovarășe colonel. S-ar putea să fie doar o părere de-a mea...

— Nu-i exclus, dar gestul dumitale nu-și pierde valoarea. Oricum, și mie mi se pare suspectă povestea. În primul rînd, de ce s-a dat drept altcineva ? Dacă te mai întîlnești cu el, poartă-te ca și înainte. Nu-ți fie teamă, ne vom ocupa cu toată grija de cazul acesta. Fă-ți liniștit concediul. Îți doresc petrecere frumoasă !

Îi strînsese mîna, soldatul salută și ieși. În prag se opri o clipă : începuse să ningă. Prima zăpadă, își spuse cu nostalgie. Din copilărie prima zăpadă îl umplea de bucurie și pe el, și pe Matilda. Coborî scările. Zăpada i se topea sub pași.

Biata Matilda, își spuse. Tocmai pe ăsta l-a găsit ?

Ocazie rară

1

— Fii atent ce bași scoate. Dacă te pricepi, îți dai seama.

— E pasiunea vieții mele. Mănînc casetofoane cu pîine. Ai dreptate, maistre, e o sculă nemaipomenită.

— Și dacă stai să te gîndești nu-i nici scump.

— Degeaba, oftă soldatul. N-am bani acum pentru așa ceva.

— N-oi fi vrînd să-l cumperi în rate. Ce, e mobilă de bucătărie ?

Vorbind, grasul manevră butoanele aparatului, apăsă pe clapa de înregistrare și-l îndemnă pe soldat :

— Spune ceva. Vorbește.

— Ce să spun ?

— Orice. Prezintă-te, numără pînă la zece, recită o poezie...

Pe soldat îl cam umfla rîsul. Vorbi cu greutate :

— Eu, soldatul Stana Dumitru, din compania geodezie, vreau să spun o poezie. Merge ?

— Dă-i înainte, îl îndemnă grasul.

— Nu pot. Să vedem ce-a ieșit.

Grasul ridică din umeri, derulă banda și puse iar aparatul în funcțiune. Soldatul auzi muzică, apoi dialogul acela prostesc : „Ce să spun ?“ „Orice“. Ascultă pînă ajunseră iarăși la muzică. Grasul opri aparatul.

— E fantastic, spuse soldatul Stana Dumitru din compania geodezie. Da și cînd se strică...

— Ce să se strice ? Doar capul de înregistrare, peste cîțiva ani. Nu uita că are unul de rezervă. Îți spun eu, ocazie rară. O să-ți pară rău.

— Îmi pare de pe acuma, murmură soldatul. Dar ți-am spus : portofelul meu e prea ușor pentru așa ceva.

— Asta se mai discută. Cînd mai vii prin oraș ?

— Păi, pe miercuri. Mă duc la policlinică, la dentist. Și aranjez cu sergentul care e cu noi să mă lase o oră...

— Miercuri la patru, atunci, spuse grasul. Eu nu mă grăbesc, să știi. Dar te-am văzut mare amator și-ar fi păcat ca aparatul ăsta să cadă pe mîna unui ageamiu.

— Te rog frumos, păstrează-l pînă miercuri. Diseară dau un telefon acasă și-l conving pe babacul...

— În regulă, spuse grasul. Ne vedem miercuri. Fii punctual.

Își dădură mîna, se despărțiră. Soldatul se mai învîrti vreo oră prin parc, cam fără chef. Îi rămăsese gîndul la aparat. Spre seară, cînd era sigur că ai lui sînt acasă, se repezi la hotel „Dunărea", unde exista în hol un telefon interurban. Formă numărul cu nerăbdare. Auzi glasul subțire al mamei sale :

— Alo !

— Mamă, dumneata ești ?

— Eu, Mitică. Ce s-a întîmplat ?

— Nimic deosebit, nu te speria. Am fise puține, o să-ți spun pe scurt : sînt bine sănătos și-mi trebuie niște bani.

— Mulți ?

— Vreo două mii.

— Aoleo ! spuse mama. Taică-tău e pe teren și a luat carnetul de CEC cu el.

— Cînd se-ntoarce ?

— Miercuri sau joi.

— N-am făcut nimic, spuse el trist.

— Dar pentru ce-ți trebuie ? Ai stricat ceva, ai făcut vreo boroboață ?

— Nu, fii liniștită. Am găsit ceva, o ocazie rară. Te rog mult de tot, fă tot ce poți...

— N-am ce să fac. Dar dacă-mi dă tata telefon...

– Spune-i că-l rog frumos... Miercuri cel tîrziu, nu uita. Ah, nu mai am decît o fisă... Sărut mîna, mămico.

– Ți-a trecut gîtul ?

– Demult. Sînt sănătos tun. Dar așa, cam trist.

– Te cred, spuse mama compătimitor.

– Dacă-mi rezolv chestia asta, îmi trece.

– Ștrengarule, zise mama la telefon.

Se auzi un declic și se aprinse beculețul roșu. Soldatul agăță receptorul, privi în jurul lui – vizavi de telefon era un mic magazin cu gratii solide, închis acum. Prin vitrina bine luminată văzu tot felul de mărfuri, între care, la loc de cinste, un casetofon aidoma aceluia oferit de grasul din parc. Rămase o clipă cu ochii la el. Curat ocazie rară, își spuse.

2

Grasul fu punctual la întîlnire. Stana Dumitru îi făcu semn de departe că venise degeaba.

– Ce s-a întîmplat ? întrebă în loc de salut.

– E taică-meu pe teren și are carnetul de CEC la el. Mi-a trimis biata mama numai cinci sute de lei, atîta avea în casă. Mai am și eu cinci... Fac o mie.

– Ăsta-i lucru de-o mie de lei ? spuse grasul cu dispreț. Crezi că-l vînd pe te miri ce, ca pe-un lucru furat ?

– Așteaptă-mă cîteva zile, spuse Stana cu speranță.

– Nu pot. Plec mîine, cel tîrziu poimîine.

– Îți trimit banii prin poștă...

– Iese încurcătură, spuse grasul. Nu că n-aș avea încredere, dar în meseria mea nu stau locului. Îți dau o adresă, între timp plec pe munte și te pomenești cu banii retur. Încurcătură, cum îți spun. Asta-i meseria. Ca geodez, cred că-ți dai seama.

– Ești geodez ? se miră Stana.

– N-ai știut ? Sîntem colegi de breaslă, omule.

– Atunci, poate că ești mai înțelegător...

– Oricine e înțelegător, dar pînă la bani. Afacerile sînt afaceri, cum e vorba. Dar păcat de aparat...

– Păcat, zău așa! I-am spus unui coleg de-al meu. Un aparat ca ăsta e expus la „Dunărea" în vitrină. L-a văzut și el. Zice că pentru o sculă ca asta merită să-ți dai și cămașa de pe tine.

– Și nu-i așa? făcu grasul. Hai acolo, vizavi, la bufet, să tragem un coniac. M-a cam răzbit frigul.

– Nu prea am vreme. Știi, sergentul... Dacă ajunge la unitate înaintea mea, sînt pierdut.

– N-are nici un interes să se grăbească. Dacă se-ntoarce la cazarmă fără dumneata, or să-l certe că ți-a dat drumul singur în oraș. Fac prinsoare că te-așteaptă la primul colț înainte de poarta cazărmii.

– Asta cam așa-i.

– Atunci să nu mai pierdem vremea.

Porniră cu pas hotărît, ca doi inși care au un țel precis. Intrară în bufetul cam aglomerat; oameni veniți direct de la serviciu, cu servietele în mînă, beau un păhărel stînd în picioare lîngă bar; alții erau puși pe fapte mari, cum dovedeau sticlele îngrămădite pe masă.

– Aglomerat, se miră Stana.

– Oră de vîrf, explică grasul. Hai să căutăm un local ca lumea. Dacă-i bal, bal să fie. Fac eu cinste, nu te speria.

– Ba fac eu. Și-așa am o grămadă de bani la mine. Dacă tot nu pot să cumpăr aparatul...

– Mai discutăm, spuse grasul în doi peri.

– Ăia din colț au cerut nota. Hai să ne lipim la masa lor. Maestre, se adresă ospătarului, aruncă-ne și nouă două coniacuri mari la masa din colț.

– De care? întrebă ospătarul.

– Ceva mai bun, dacă ai. Un „Milcov" sau „Vrancea"...

– Se face, spuse ospătarul. Și-o apă?

– Dar cum? Repede, că ne grăbim.

După ce se așezară, grasul scoase un pachet de „Marlboro" și-și îmbie partenerul.

– Nu fumez, spuse Stana Dumitru. Dar aș lua una pentru sergent.

– Ia tot pachetul atunci, îl îndemnă grasul. Băiat bun sergentul ăsta, și înțelegător.

— Băiat bun, confirmă Stana. Şi ca specialist... ce să mai vorbim ? În două săptămîni, eu cu el și încă un băiat am pus pe hîrtie toată valea Surului.

— În două săptămîni ? se miră grasul. Asta zic și eu meserie. Ce n-aş da să am în echipă cîțiva oameni ca voi. Mă canonesc cu niște zilieri, oameni care n-au văzut în viața lor un teodolit. Şi cînd te gîndești că am de ridicat tot județul... Dar de ce nu bei ? Hai noroc !

Stana gustă din paharul cu coniac și plescăi din limbă.

— E grozav ! N-am mai băut demult așa ceva.

— Chestia e să știi ce vrei, spuse grasul mulțumit. Cînd omul știe ce vrea, toate-i merg în plin.

— Asta așa-i, spuse soldatul și gustă iarăși din coniac.

— Mă gîndeam și la casetofonul ăsta, spuse grasul. Dacă ții neapărat să-l ai, atunci se schimbă lucrurile.

— Țin neapărat. Dar ți-am spus cum stă chestia cu banii...

— Știu eu ? făcu grasul șovăind. Ar mai fi o soluție...

— Care soluție ?

Grasul tăcu. Bău din pahar, își turnă apă minerală, bău pe îndelete. Stana Dumitru se crispase tot de nerăbdare.

— Spune, ce soluție ? insistă el.

— Chestia e să știi ce vrei. Ai putea obține scula fără nici un leu.

— Îți arde de glumă.

Grasul se uită la el, zîmbi enigmatic, se întoarse să-l caute din ochi pe ospătar și-i făcu semn să mai aducă două coniacuri.

— Eu nu mai beau, spuse Stana.

— Parcă ziceai că nu te grăbești. Iar sergentului o să-i treacă supărarea cînd o vedea țigările. Mai bine stai, uite, să-i dai un pachet neînceput. Așa e frumos.

— Mersi, spuse soldatul. Cum e cu soluția aia ? Mă mai fierbi mult ?

Ospătarul aduse coniacurile, grasul turnă restul din paharul său în paharul plin, gustă iarăși și în cele din urmă se hotărî să vorbească :

— Uite, maistre, care-i povestea. Ți-am spus că lucrez și eu în geodezie. Am o echipă și ne canonim să facem harta fizică a județului. Cheltuială, drumuri, vine frigul acum și n-am terminat... mă-nțelegi. Aș fi bucuros să dau un casetofon pe niște măsurători gata făcute. Cu condiția să fie lucru bun.

— Sergentul nostru e un specialist, ți-am mai spus. Dar... ia stai nițel. Ce să faci cu măsurătorile noastre ? Noi lucrăm la altă scară, ne interesează obstacolele din teren... Doar alcătuim hărți tactice.

— Bine-nțeles. Și asta prinde rău ? O hartă completă a zonei, cu drumuri, canale, copaci și tot dichisul — crezi că-i la îndemîna oricui ? M-ar pupa directorul nostru dacă i-aș pune-n brațe așa ceva.

— Bine, dar sînt secrete...

— Păi ce, trebuie să batem toba ? N-avem interesul nici eu, nici dumneata. Hărțile secrete, înțelegerea noastră mai secretă. Și te alegi cu scula asta...

Mîngîie cu podul palmei sacoșa de plastic pe care scria cu roșu „100 de magazine într-unul singur".

Soldatul înghiți în sec. Dacă se gîndea bine, propunerea era de-a dreptul monstruoasă.

— E caz de pușcărie, spuse. Nu-ți dai seama ce-mi ceri. Echivalează cu trădarea secretului...

— Ce secret, maistre ? Cu doi oameni de nădejde și ceva instrumente, orice ageamiu poate face o hartă la fel de secretă. Ți-am spus care-i problema. Timpul mă presează, lucrez cu oameni angajați temporar, cînd unul are-o cumetrie mă pomenesc că nu-mi vine trei zile și stau cu brațele încrucișate, după aia îmi vin pe cap trei zile cu ceață și tot așa. Dacă-mi dai măsurătorile voastre, sînt scutit de toate aceste neplăceri. O livadă, un puț părăsit, o vale, o albie de torent... ce mare lucru ? Doar nu ți-am cerut coordonatele unui filon de aur... Hai noroc !

Băură iarăși. Grasul întinse mîna, puse sacoșa pe masă și dădu drumul casetofonului. Larma celor din jur încetă o clipă, omagiind astfel muzica revărsată din aparat. Un individ neras, de la o masă vecină, se întoarse cu scaun cu tot și se aplecă spre gras :

— Nu vinzi sacoșa asta, neică ? O iau pe ne-ve, spune doar cît să-ți dau pe ea.

— N-ai bani matale să cumperi așa ceva, îl luă grasul peste picior.

— Eu ? N-am bani ? Am vîndut doi porci de-o sută de kile bucata și n-am bani ?

Se bătu cu palma peste buzunarul de la spate al pantalonilor, unde-și ținea, probabil, portofelul.

— Ia zi, cît îți dau pe ea ?

Grasul aruncă o privire furișă spre Stana Dumitru, care rămăsese cu paharul în mînă și urmărea neliniștit dialogul.

— Nu-i de vînzare, spuse grasul și se întoarse cu spatele la individul amator de muzică.

Stana răsuflă ușurat, dădu peste cap paharul cu coniac, se strîmbă puțin și se aplecă peste masă :

— Știi ce ? Eu zic că pîn-la urmă facem treaba.

— Așa-mi placi, îl lăudă grasul apucînd și el paharul.

3

Sergentul îl aștepta, într-adevăr, în capătul străzii care ducea spre unitate. Ceilalți doi care fuseseră cu el la policlinică stăteau de vorbă cu o fată. Sergentul fuma. Văzîndu-l, făcu un pas spre el și-i spuse răstit :

— Ce dracu măi, Stana, așa ne-a fost vorba ? Asta-i cînd întinzi unui om un deget, el îți ia mîna toată.

— Iertați-mă, tovarășe sergent.

— Ce să te iert ? Ai spus că vii într-o juma' de oră și uite că m-a apucat seara.

— O să spunem că era aglomerație la policlinică.

— Nu mă-nvăța tu ce să spun. Altă dată, să mai poftești să...

— Fumați o țigară, tovarășe sergent ?

— Oho, „Marlboro" ! se miră sergentul.

— Luați tot pachetul. Mi l-a dat văru-meu, pentru dumneavoastră, că eu nu fumez.

— Ce umbli cu d-astea, frățioare ! spuse sergentul pe un ton mai potolit. Crezi că mă îmbunezi ? Hai să mergem. Du-te și cheamă-i pe ceilalți, că s-au întins la povești.

Porniră spre cazarmă, el și sergentul înainte, ceilalți doi în urmă, vorbind cu glas scăzut despre fata pe care-o cunoscuseră cu o oră înainte. Sergentul îl privi cu coada ochiului pe tovarășul său de drum :

— Nu pari prea încîntat de întîlnirea cu vărul tău. Ceva vești proaste ?

— Aș, nimic deosebit, se apără Stana Dumitru. Cică taică-meu e cam bolnav. Acuma a plecat pe teren cu sticla de ceai în servietă.

— Ziceai că vărul tău e de-aici, din oraș.

— Stă aici, dar a fost pe-acasă zilele trecute. Părinții lui locuiesc în același bloc cu mine.

Se apropiau de poartă. Sergentul trase adînc din țigară și-o azvîrli cam cu regret lîngă bordură.

— Vedeți cum vă purtați, spuse el întorcîndu-se spre ceilalți doi. Să nu vă meargă gura prea mult. Am fost la policlinică, nu la întîlnire cu fetele !

Ofițerul de serviciu îi privi mustrător :

— Credeam că v-au oprit acolo. Nu mai puteați să stați un ceas-două ?

— A fost lume multă, tovarășe locotenent. Mai ales la stomatologie... Pentru unul, a trebuit să stăm toți.

— Bine, duceți-vă la program. Data viitoare să plecați mai din vreme.

După masa de seară, Stana Dumitru se duse la atelier. Sergentul era acolo, aplecat pe masa de lucru.

— Am venit să vă dau o mînă de ajutor, spuse Stana.

— Cum de ți-a dat asta prin minte ? îl ironiză sergentul. Știi bine că am lăsat treaba pentru azi nefăcută. Hai, apucă-te și transcrie schițele, că acuși vine locotenentul și ne trimite la culcare.

Stana luă în mînă caietul înseriat pe care erau trecute rezultatele măsurătorilor din ziua aceea. Privi schițele făcute în grabă, cu creion moale, apoi coloanele de cifre indicînd poziția diferitelor obiecte de pe teren. Desfășură o coală mare de desen și începu să traseze careurile. Desenă cursul de apă care șerpuia prin Valea Surului, apoi se apucă să transcrie cotele principale. Pe urmă rămase cu creionul în mînă, gîndindu-se cum ar fi mai bine să facă. Știa că hîrtiile cu care lucrau aveau un regim precis : caietul de notițe de pe teren era numerotat și sigilat ; hîrtia de desen era și ea înseriată : după terminarea lucrului, sergentul strîngea totul gospodărește în mapa de pînză, confrunta cu inventarul de pe fișa de carton, sigila mapa și o preda la biroul documente secrete. Nici gînd să ia caietul sau vreo foaie desenată ; foaia era prea mare, n-o putea căra cu el tot orașul ; iar carnetul... cum să justifice că l-a păstrat la el în loc să-l pună în mapă ?

Sergentul ridică privirea de pe schiță :

– Ce faci, omule, ai căzut în melancolie ?

– Eu nu... spuse Stana luat pe nepregătite. Mă uitam la grupul ăsta de copaci.

– Ce copaci ? De-un sfert de oră stai și te uiți la hartă.

– Păi da. Nu știu cum să fac : îi trec cu semnul de livadă sau îi notez pe fiecare-n parte, după amplasarea pe teren ?

Sergentul se aplecă peste schiță, cercetă coordonatele celor cîțiva pomi din dreptul cotei 59, confruntă datele cu cele înscrise pe carnet și clătină din cap :

– Ți-e gîndul aiurea, frățioare. Mută cota mai la stînga, în careul celălalt. Ai greșit la cifre, nu vezi ? După desenul tău, copacii ar trebui să se cațere pe marginea unei rîpe. Și n-am văzut nici o rîpă acolo.

– Am greșit, recunoscu Stana.

Luă radiera și șterse desenul. Pe nădejdea mea... gîndi. Decît un desen de-ăsta, mai bine nimic. Trebuie să-i dau lucru cumsecade, altfel mă fac de rîs și-mi ia și casetofonul înapoi...

Cercetă cu privirea planul de ansamblu. Își făcu socoteala că ar putea să învețe pe de rost coordonatele și să-i reproducă punctele principale ale hărții. Dar pentru asta nici nu era nevoie de măsurători. Din ochi orice om poate spune : la stînga un copac... cîțiva pași mai încolo, fîntîna părăsită... mai la deal, un pîlc de pomi... Nu, nu așa. Tipul e de meserie, și-ar da seama că a fost tras pe sfoară.

– Ce-i cu tine, măi ?

Tresări. Glasul sergentului era mai mult îngrijorat decît mustrător. Băiat bun, sergentul. Dacă i-ar spune... ah, nu, asta în nici un caz. E el băiat bun, dar ar lua foc aflînd despre ce e vorba.

— Mă gîndeam așa, la cei de-acasă...

— Mai bine te-ai gîndi la treaba pe care-o faci. Dar văd că nu-ți arde de lucru. Decît să le pui aiurea și pe urmă să-mi bat capul pînă-ți găsesc greșeala, mai bine lipsă.

— Tovarășe sergent...

— Gata, spuse hotărît sergentul. Sîntem amîndoi obosiți. Tragem un somn bun și mîine ne sculăm cu mintea limpede. Harta asta nu-i lucru de glumă. Ori o facem corect, ori o lăsăm baltă. Strînge hîrtiile.

— Avem timp s-o terminăm pînă duminică.

— Dacă lucrezi tot așa, nu terminăm nici pînă la vară. Dar ce-ai cu duminica ?

— Mă gîndeam așa, să știm treaba încheiată. Duminică vreau și eu să ies în oraș.

— Că n-ai mai fost demult, îl ironiză sergentul, apăsînd sigiliul pe ceara moale.

4

Sîmbătă primi banii de-acasă. Pentru că în ultimele zile își dăduse silința să lucreze atent, sergentul era mulțumit și-l propuse pe lista de învoiți. Se întîlni iarăși cu grasul :

— Am adus banii.

— Care bani ? se miră grasul.

— Pentru casetofon. Mi-a trimis maică-mea. Telegrafic. Două mii de lei.

Grasul făcu cîțiva pași în tăcere, lovi cu vîrful pantofului o crenguță uscată căzută pe alee, vîrî mîinile în buzunare și spuse încet :

— Păi așa ne-a fost vorba ?

— Dar cum ? se miră Stana Dumitru.

— Eu te așteptam cu harta.

— Asta, fiindcă nu aveam bani. Acum am adus banii, toată chestia e lămurită. Îți dau banii și-mi dai aparatul.

— Nu e lămurită deloc, spuse grasul. Aparatul ăsta nu se dă pe bani. Mie-mi trebuie harta, înțelegi ? Ți-am și explicat de ce am nevoie de ea. Mi-ai promis că mi-o aduci. Te credeam om de cuvînt.

— Bine, dar nu pot. Harta e secretă, stă totdeauna sigilată, o scoatem numai cît lucrăm la ea.

— Şi nu poţi s-o transcrii ? Profită şi tu de ocazie, cînd eşti singur...

— Sergentul stă tot timpul cu mine. Mi-ar trebui ore întregi numai pentru o schiță. Ca om de meserie, ştii asta...

— Ca om de meserie știu. N-o să-ţi dau aparatul pe o mîzgăleală oarecare.

— Iar eu nu pot să fac rost de hartă. Știi ce ? Dacă vrei să iei banii, bine, dacă nu, mă lipsesc şi de casetofon și de tot.

Grasul scoase pachetul de „Marlboro" și-și aprinse o țigară cu gesturi calme, sub privirea nerăbdătoare a soldatului. Pe alee trecu un locotenent la braţ cu două fete ; soldatul salută ca la regulament, apoi îşi întoarse privirea spre tovarășul lui de afaceri :

— Nu te înţeleg deloc. M-ai pus să dau telefon, am alarmat-o pe maică-mea de i-a telefonat lui tata acolo unde este, pe teren, să-mi trimită banii de urgență... și-acuma nu-i mai vrei.

— Ți-am spus, mă interesează harta, nu banii.

— Atunci, regret foarte mult, dar renunț. Îmi plăcea aparatul, nu zic nu, dar ce să fac ?

Grasul zîmbi, îl trase pe-o bancă, puse iarăși muzică. O muzică tocmai potrivită să-i facă sînge rău.

— Ce zici, maistre ? Înregistrare originală, din sala de concert. Așa ceva nu găseşti pe toate drumurile. Zece benzi de-astea am. Le dau împreună cu aparatul. Toate, gata înregistrate.

— Degeaba, ridică din umeri soldatul și se uită la ceas. Păi... o să mă duc la un film. Îmi pare rău că s-a întîmplat așa. Te mai întreb o dată : iei banii ?

Grasul îi puse o mînă pe umăr :

— Zici că n-ai posibilitatea să transcrii harta. Foarte bine. Atunci, pozeaz-o !

— Cum ? Crezi că...

— Ce să cred ? N-o să umbli prin cazarmă cu un aparat cît o gheată. Dacă vrei, te ajut. Am o brichetă care știe să facă și poze, dacă te pricepi să umbli cu ea.

— Am citit în romane despre așa ceva. Dar de văzut, n-am văzut. Și nici n-am curaj să...

— Ce mare curaj ! Cînd se duce sergentul să bea apă, țac ! de două-trei ori, ca să fii sigur că ai cuprins toată suprafața, și te-ai făcut cu un *cas* pe cinste.

— Nu pot. Mi-e frică... Renunț la combinația asta. Mi-a părut bine de cunoștință...

— Stai maistre, că n-am terminat. Dac-o faci pe nebunul, schimbăm foaia. Crezi că-i așa ușor să te retragi ? Ce-ai spune dacă sergentul și ceilalți șefi ai dumitale ar afla că ai încercat să cumperi un casetofon dînd pe el o hartă secretă ?

— Aș spune că nu-i adevărat.

— Dar inițial ai fost de acord. Dovada... e aici. Bătu ușurel cu palma pe carcasa de plastic negru a aparatului. Mă iei drept un prostănac ? Am avut grijă să înregistrez discuțiile referitoare la hartă. Dacă le aude cineva ești pierdut, înțelegi ?

Stana Dumitru simți că transpiră. Apoi un fior rece i se plimbă de-a lungul spinării. Se uită prostit la omul care, alături de el, dădea ușurel din cap în ritmul melodiei ce se revărsa din difuzorul aparatului. Izbuti să articuleze :

— Mă ai la mînă, vasăzică. Te-ai gîndit din timp la toate astea. Cine ești dumneata de fapt ?

— Nu te speria, nu-s un spion, rîse grasul. Cam știu eu ce vă spune la cazarmă : vigilență, dușmanul stă la pîndă și așa mai departe. Uite, am acte, dacă vrei îți arăt buletinul. Am și diplomă de donator de sînge onorific. Dar îmi trebuie harta, ți-am spus de zece ori.

— Și bricheta care face poze ?

— Nu toți cei care au brichetă de-asta sînt spioni. Mi-a dat-o un prieten de ziua mea. Un băiat care-a colindat jumătate de lume. A luat-o de ocazie, într-un bazar. Pe acolo se vînd și mitraliere, dar o biată brichetă ?

— A naibii încurcătură, spuse încet soldatul.

— Nici o încurcătură. Vreau neapărat să am harta asta ; directorul mi-a promis o primă zdravănă dacă reușesc să termin treaba pîn-la toamnă. Toamna cine mai vine să-ți ceară instrumentele ? Zău, maistre, fii fără grijă. Treaba asta n-o știm decît noi doi. Dac-o faci, avem amîndoi de cîștigat...

— O să-ncerc, spuse încet soldatul Stana.

5

— N-ai prea dormit azi-noapte, spuse sergentul. Te-am auzit de zece ori cum te foiai în pat.

— Așa m-apucă cîteodată. Și acasă, cînd aveam vreo problemă...

— Și-acuma ce problemă ai ? Ce te roade măi, Stana ? De-o săptămînă nu te mai recunosc, zău așa.

— Am și eu o prietenă, știți, și...

— Nu mă lua cu povești. O prietenă nu te pune pe jar în felul ăsta. Și nici n-ai primit scrisori în ultima vreme. Iar de prietenă nu mi-ai spus niciodată. Altceva trebuie să fie.

— Nimic altceva. Vă dau cuvîntul meu că...

— Stop. Nu-ți da cuvîntul. Mai întîi ascultă-mă. Toată povestea asta cu vărul are-n ea ceva suspect. Ai dat de o încurcătură, sînt convins de asta. Nu ești fumător, dar tot învîrtești în mînă o brichetă. Mai alaltăieri mi-ai venit cu țigări străine. Ți-au sosit bani de-acasă, telegrafic. Nu mi-ai spus la ce ți-au trebuit. Dacă-ți cumpărai ceva cu ei, mi-ai fi arătat și mie. Gîndurile ți-s aiurea. Rămîi cîteodată cu ochii pironiți în hartă. Noaptea te perpelești în pat. Și pe urmă, îți dai cuvîntul că nu-i nimic. Hai, băiatule, curaj. Sîntem nu numai doi militari, tu soldat și eu comandant de grupă. Sîntem și prieteni. Aproape un an împreună, pe toate dealurile... Ne știm pe de rost viața unul altuia. N-ar trebui să ai secrete față de mine.

Stana tăcu îndelung, cu ochii, ca-n alte dăți, pironiți pe harta aproape terminată. Oftă. Apoi, ridicînd fruntea, se hotărî deodată să vorbească.

Sergentul îl ascultă atent, fără să scoată o vorbă. Cînd termină, spuse încet :

– A naibii încurcătură. Mă simt și eu vinovat. Dacă nu-ți dădeam voie în ziua aceea, la policlinică... Vezi ce-nseamnă să calci pe alături ? O greșeală te duce la alta...

– Nici eu nu m-așteptam, murmură Stana Dumitru. De-ați ști cît regret...

– Trebuie să căutăm o soluție, îl întrerupse sergentul. N-o să te las singur la necaz...

6

Duminica următoare, în același parc plin de miresme și de cîntecul păsărilor, soldatul Stana veni cu pas voios, ca unul care-a cucerit o victorie. Cînd și cînd, pipăia prin stofa pantalonului bricheta care-i îngreuna neobișnuit buzunarul stîng.

Grasul fu punctual la întîlnire. Avea în mînă sacoșa cu casetofonul. Îi citi zîmbetul pe față, înțelese că a cîștigat, zîmbi și el :

– Ai adus ?

– Bine-nțeles, răspunse soldatul. Poftim obiectul...

În clipa aceea, ca din întîmplare doi tineri voinici se apropiară unul dintr-o parte, altul din cealaltă parte a aleii.

– Un moment, spuse unul dintre ei. Vrem să vedem și noi *obiectul*.

Grasul se întoarse cu o mișcare iute. Din spate apăru alt tînăr, cu un aparat fotografic în mînă.

– Perfect, spuse. A ieșit o imagine pe cinste. Am surprins momentul în care primea corpul delict.

Grasul plecă fruntea. Avea aerul că ascultă melodia pe care casetofonul, nepăsător, continua s-o reverse peste aleea liniștită.

Pe ultima sută de metri

1

— Am ajuns la capătul puterilor, spuse „profesorul".

— Te cred. Altfel n-aveam onoarea să te găzduim în modesta noastră instituție.

„Profesorul" strîmbă din nas și se apropie de fereastră. De la etajul șaptesprezece, strada se vedea ca din elicopter. Modestă instituție, gîndi el sarcastic. Dacă n-aș fi la strîmtoare, ce ironii ți-aș putea servi și eu, domnule subcomisar !

Se întoarse umilit spre interlocutor :

— Anul ăsta am trimis trei inși.

— Și ? S-au întors cu mîna goală ?

— Nu s-au mai întors deloc. Ultimul dintre ei a reușit să-mi trimită o ilustrată. Era pe drumul cel bun, sau se lăuda. Un grăsun cu care m-am chinuit destul pînă să scot ceva din el.

— A căzut ?

— Așa cred. Nici o veste de două luni. Pașaport expirat și așa mai departe. M-apucă groaza. Numai eșecuri.

— Încearcă și cu ăsta, spuse subcomisarul. E un tip cam răpănos, e drept, dar s-ar putea să aibă memorie bună. L-am vizat de vreo două săptămîni. Zilier pe ici, pe colo. I-am vîrît pe gît o femeiușcă, omul a băut un pahar în plus, ea a țipat la el, el i-a tras o palmă și băieții noștri atîta așteptau. Așa că, din punctul nostru de vedere, misiunea a fost îndeplinită. Să mai spună cineva că nu colaborăm.

— N-a spus niciodată, zîmbi amabil „profesorul". Ştiam că vom găsi înţelegere cînd v-am rugat să ne daţi o mînă de ajutor.

— Am făcut ce-am putut. În limitele legii. Tipul e dincolo, l-am lăsat o zi întreagă singur cu gîndurile lui.

— Pot să stau de vorbă cu el ?

— Încearcă ! Deşi sînt convins că o să-ţi înşire o mie de minciuni.

— Crezi că-s primele minciuni pe care le aud în viaţa mea ? rîse „profesorul". Am experienţă, ştiu să deosebesc de la un kilometru minciuna de adevăr.

Subcomisarul ridică din umeri :

— Cum vrei. Dar să nu-ţi faci mari iluzii în privinţa lui.

Îl conduse în camera de alături, un fel de arest al circumscripţiei, cu mizeria caracteristică unor astfel de localuri : podeaua bine ştearsă cu motorină avea, în colţuri, mici adîncituri unde cîndva arseseră pînă la capăt chiştoace aruncate de oameni nervoşi, pe băncile de lemn erau cioplite mici începuturi de sculptură naivă, prin varul dat în strat subţire pe pereţi se vedeau urmele unor inscripţii greu de reprodus cu mijloacele tiparului. Arestatul, care şedea pe bancă cu faţa ascunsă în palme, nu se ridică la vederea lor ; îşi înălţă doar obrazul neras şi-i cercetă cu ochii roşii de nesomn.

— Avocat din oficiu ? mormăi el.

— Nu tocmai, îl descurajă subcomisarul. În orice caz, un domn care-ţi vrea binele.

— Poate fi şi diavolul, spuse el fără chef. Toată povestea e să mă scoată de-aici.

— O să-ncerc, spuse „profesorul" cu modestie.

Poliţistul se îndreptă spre uşă cu un zîmbet neutru :

— Eu vă las. Mă aşteaptă alţi clienţi. La nevoie, chemi plantonul, adăugă şi ieşi încuind uşa.

„Profesorul" se apropie de arestat care se ridică, aproape fără voie, de pe banca tatuată în fel şi chip. Îi întinse mîna :

— Mi se spune „profesorul", se prezentă.

— Ion Vasile, răspunse arestatul. Fost maistru, în prezent candidat la pușcărie.

— Asta nu e de durată. Sînt gata să fac prinsoare că într-o oră te scot de-aici, dacă te oferi să mă ajuți.

Tînărul se așeză la loc, pe bancă, își puse mîinile pe genunchi și vorbi privind țintă peretele din fața lui :

— La ce poate fi bun un pîrlit ca mine ? Poate nu știi pentru ce am fost arestat.

— Știu destule despre dumneata. Lucrător zugrav, în prezent fără loc de muncă, fără pașaport. Ai venit în excursie cu autocarul și ai refuzat întoarcerea. Vechea poveste.

— Da, vechea poveste, încuviință Ion Vasile. M-am luat și eu după ce spuneau alții. Că ce viață, că dacă știi meserie în cîțiva ani te umpli de bani... Pînă nu te dai cu capul de pragul de sus... cum vine vorba. Bat șantierele de luni de zile. Parcă-i un făcut : nimeni nu angajează zugravi. De cînd cu tapetele din plastic...

— Încearcă să te reprofilezi.

— Ah, cine are nevoie de mine ? Se uită cruciș : „Emigrant ? N-avem loc. Abia găsim de lucru pentru ai noștri." Iar eu fac foamea. Cît o să dureze așa ?

— Vrei să spui că te-ai săturat ? întrebă subtil „profesorul".

— Vreau să spun că dac-aș avea bani de tren și un costum ca lumea, m-aș întoarce acasă. Dar așa... uitați-vă și dumneavoastră. Nu pot să apar în fața părinților așa, ca un vagabond. Cămașă cîrpită, haine roase... Lumea te judecă. Au să spună că n-am fost în stare de...

— Uite, zise „profesorul" : eu ți-aș da posibilitatea să te-ntorci acasă victorios, ca un om care-a realizat ceva. Bani, haine, ceva daruri pentru rubedenii.

Tînărul îl privi bănuitor, luă țigara pe care i-o oferise „profesorul", trase adînc cîteva fumuri și spuse prudent :

— Am învățat din experiență că nimeni nu-ți dă ceva pe degeaba. Bani, haine, cadouri — sună atrăgător. Dar ce vreți în schimb de la mine ?

— Mici informații, ridică din umeri „profesorul". Unele acum, altele după ce ajungi înapoi în țară.

Tînărul rămase mut. Fumă ţigara pînă la capăt, o aruncă în colţ, se ridică s-o strivească cu talpa pantofului scîlciat şi reveni pe bancă. „Profesorul" nu-l zori ; îl lăsă să-şi consume ceea ce el numea „consultarea propriei conştiinţe". Se aşeză pe bancă, lîngă el, şi aşteptă. Într-un tîrziu, tînărul ridică fruntea :

– Să-ncepem cu prima parte. Ce vreţi să ştiţi de la mine ?

– Ai făcut armata ?

– Cu asta începe înţelegerea noastră ?

– Cu asta. Un costum, bani, etcetera. Toate astea trebuie plătite.

– Ei bine, începu omul, dacă credeţi că ăsta-i preţul, hai să vă spun tot ce ştiu. Din păcate, ştiu prea puţin. Am fost soldat la radiolocaţie ; am terminat armata acum trei ani, la o unitate de lîngă oraşul N. Cînd m-am lăsat la vatră, unitatea se reprofila. Tocmai experimentau nişte staţii radar de fabricaţie românească.

– Ai lucrat la ele ?

– Nici nu le-am văzut cum arată. Am fost de faţă cînd descărcau lăzile din nişte camioane cu remorcă, dar n-am văzut mai nimic. Noi nu lucram la instalaţii, ci îi ajutam pe constructori.

– La ce construcţii anume ?

– Nişte clădiri noi, pentru staţie. În fundul cazărmii, pe un loc ceva mai înalt. Acolo ne-au pus să aducem pămînt, să facem un fel de movilă de vreo cinci metri înălţime. Am cărat ca nebunii, cîteva săptămîni în şir. Buldozerul nu putea fi folosit, era pămînt prea afînat. Unii cărau, alţii băteau cu maiul. Şi-am mai făcut un şanţ de la movilă pînă la centrala electrică, pentru cabluri. Nişte cabluri groase, cu fire multe. Pe urmă am aflat că sub movilă era un fel de cazemată de beton.

– Ai văzut-o ?

– Numai uşa am văzut-o. Era de fier. Foarte aplecată, un fel de chepeng ca de beci. Spuneau că acolo au să instaleze aparatele. Dar nu ne dădeau voie să ne apropiem. Cred că în vîrful movilei urmau să aşeze antena.

– Şi eu cred, rînji „profesorul". O antenă nu se poate aşeza într-o groapă. Asta-i tot ?

– Tot. Mai făceam ore de specialitate...

— Doar nu era să jucaţi table.

— Aveam staţii de urmărirea ţintelor aeriene...

— Le ştiu, spuse „profesorul". Îmi spui noutăţi vechi.

— Ne instruiam cu pistoale-mitralieră...

— Le ştiu şi p-astea...

— Atunci ?...

— Atunci... ţi-ai cîştigat numai biletul de ieşire din arest. Pentru haine şi celelalte, mai vorbim pe urmă. Dacă te interesează.

— Mă interesează, spuse înviorat omul. De ce să nu vorbim acum ?

— Pentru că vreau mai întîi să te supun la nişte încercări. În zilele noastre, nimeni nu aruncă banii la întîmplare.

2

Ion Vasile coborî din cursa locală, îşi netezi hainele şi-şi luă de jos valiza mică, uitîndu-se în dreapta şi-n stînga. Colo, în colţ, vizavi de staţie, cîrciuma pe care-o ştia. Fusese de zeci de ori, cu alţi soldaţi din pluton, să bea o bere rece şi să sporovăiască în linişte, uitînd de zumzetul aparatelor din sălile de specialitate. Nimic schimbat. Numai copăceii care mărgineau drumul spre unitate mai crescuseră, acum mascau mai bine zidul înalt, cu sîrmă ghimpată deasupra.

Ce-o fi înăuntru ! se gîndi Ion Vasile mergînd agale pe marginea drumului presărat cu piatră măruntă. Îşi aminti primele ore de specialitate. Privea ecranul staţiei şi dădea mereu alarmă falsă : „Ţintă aeriană direcţia est !" „Paraziţi, spunea caporalul. Învaţă-te să distingi ţintele adevărate. Urma lor e mai persistentă şi are margini regulate. Uită-te aici !" şi schiţa pe hîrtie conturul ţintei. Pe urmă o luau de la capăt.

Se gîndi iarăşi la misiunea pe care i-o încredinţase „profesorul" : „Află tot ce se poate afla despre aceste staţii. Orele de funcţionare. Bătaia maximă. Calificarea celor care le manevrează. Legătura cu staţiile vecine şi cu statul-major... În fine, ești de meserie, îți dai seama ce date sînt mai importante..."

Văzu de departe santinela patrulînd în fața porții mari, pentru autovehicule. Cum făcuse și el cîndva. Soldatul purta șubă și era, pesemne, un băiat cam nervos, căci nu stătea locului o clipă. Se plimba pe fîșia de asfalt și cerceta cu ochii în toate părțile. „Încearcă să treci de unul de-ăsta, își spuse. Parcă eu nu eram la fel ? Nici pasăre măiastră nu se strecura prin sectorul meu..." Simți un fel de mîndrie ciudată pentru santinela de acum trei ani, soldatul bine instruit, care n-ar fi îngăduit pentru nimic în lume să se strecoare cineva neobservat din sectorul lui. „De ce-ar fi ostașul de acum mai puțin atent ? se gîndi descurajat, privindu-l pe cel din post, care-și continua veghea nerăbdătoare. Nici o speranță să sar gardul și să arunc o privire înăuntru". Măcar la movila antenei care le scosese sufletul trei săptămîni de-a rîndul. Cît trudise pentru mormanul acela inform de pămînt care creștea, după muncă de ore-ntregi, cu cîțiva centimetri ! Și simți că e un fel de drept al lui, după ce l-a construit, să știe ce se află înăuntru. Asta îi mai dădu curaj. Porni cu pas viu spre santinelă. Încercă să refacă, mintal, starea de spirit pe care-o avea acum trei ani, cînd se-ntorcea pe acest drum, duminica seara, din învoire. În urma lui rămîneau luminile orașului plin de animație, cu îmbulzeala din fața cinematografului, cu prăjitura mîncată în grabă, înainte de începerea filmului, cu fetele de la combinatul de confecții – le cunoștea după îmbrăcăminte, ele lansau moda în oraș – învîrtindu-se două cîte două, la braț, prin fața cofetăriei... „Pe noi ne-așteptați, fetelor ?" Chicotitul lor, priviri furișate printre gene, plete fluturînd peste umeri – ce departe erau toate acestea ! Nu izbutea, hotărît lucru, să treacă peste acești trei ani, trei ani zadarnici... Se angajase, după ce trecuse în rezervă, la o cooperativă de zugravi. Lucru era destul, se dădeau blocuri noi în folosință, toată lumea alerga după praf-de-mătase, el devenise specialist în zugrăveli cu praf-de-mătase, ajunsese în scurtă vreme să se joace cu banii. Începuse mai apoi să petreacă, „de sîmbătă pînă luni", vorba cîntecului, uneori pînă marți. Nimeni nu îndrăznea să se supere pentru o biată zi de întîrziere...

Apoi vorba insistentă a unui prieten de pahar: „Mă, noi sîntem prea buni. Să-l auzi pe unchi-meu, că a lucrat trei ani *afară*... Ce viață, băiete, s-a-ntors cu un Opel, cum n-au nici artiștii. Un Opel, lucrînd cu bidineaua, ca mine și ca tine..." Ideea prinsese cheag, i se încuiba tot mai mult în minte; mai venise și povestea cu Sanda, Sanda care nu avusese răbdare să-l aștepte pînă termină armata; asta îl hotărîse — o să vadă ea ce-a pierdut...

În ajunul plecării în excursie, unchiul prietenului îi dăduse adresa unui antreprenor de construcții dintr-un mare oraș occidental prin care grupul de turiști avea să treacă. Îl căutase, după ce „scăpase" autocarul; purta cele mai bune haine, ca să facă impresie; avea o înfățișare ciudată în costumul lui negru, cu cămașă albă și cravată stacojie, între tinerii cu cămăși multicolore descheiate pînă la brîu și cu pantaloni mototoliți, peticiți, cu inscripții *„Sheriff", „I love you", „U.S. Air Force", „Bang!"*. Prima deziluzie la adresa dată de unchiul prietenului: „Nu, domnul inginer nu mai locuiește aici. Firma s-a desființat și el a plecat undeva în America de Sud... Încercați în altă parte..."

Încercase. Șase luni la rînd, muncind ocazional pe ici pe colo, cărînd piane sau colectînd deșeuri de material plastic; de la camera cu două paturi trecuse la alta cu patru paturi, apoi în baraca lungă a muncitorilor străini din marginea orașului, dar nici acolo nu te țineau pe degeaba... Costumul ajunsese o amintire de costum, cravata nu mai avea de ce s-o poarte, umbla într-o salopetă ieftină, vînduse puloverul cu gîndul la zile mai bune — pe urmă incidentul acela stupid, cu femeia: cîteva vorbe dulci din partea lui, o palmă din partea ei, doi polițiști iviți ca din pămînt, și „profesorul"...

Nu putea să treacă peste toate astea acum, pășind pe drumul spre cazarma ascunsă în pădoricea de mesteceni; lăsă pasul mai moale, se întrebă ce rost au toate astea. Ce-ar fi să se ducă drept la miliție și să spună tot? Dar auzea glasul metalic al „profesorului": „Unii se răzgîndesc, și-atunci trebuie să iau treaba de la capăt. Nu-mi plac oamenii care se răzgîndesc, mai ales după ce pun bază pe ei, după ce le dau banii și-i expediez acolo. Am însă mijloace să-i găsesc și-n gaură de şarpe ; ar fi păcat, eşti băiat tînăr, nu încerca să trişezi, căci pentru trişori am o singură pedeapsă..." Îl urmărea și-acum tonul acela potolit, sec și monoton cu care „profesorul" își rostea amenințarea. Simțise un fior rece ghicind, dincolo de cuvinte, hotărîrea „profesorului" de a-și duce gîndul pînă la capăt...

Ostașul de santinelă, văzîndu-l, se opri din cursele lui neobosite în jurul porții. Îl privi, nemișcat, cum se apropie. Ion Vasile se simți prost sub această privire cercetătoare :

– Noroc, frățioare !

– S'trăiți, îl salută santinela. Ce doriți ?

– Ei, am venit să-mi văd vechii prieteni. Am făcut și eu armata aici, la stație, acum trei ani.

– Serios ? se învioră soldatul. Și eu îs tot la stație.

– Atunci îl cunoști pe plutonierul Nichita.

– Cine nu-l cunoaște ? El e doftorul aparaturii noastre. Păcat că e-n concediu, a plecat alaltăieri.

– Chiar păcat, spuse Vasile dezamăgit. Cu el aveam treabă ; mi-a promis ceva și am tot amînat și-acuma m-a ajuns nevoia din urmă, zic să-i fac o vizită. O țigară ?

– Aici, în post ? N-am voie nici să fumez, nici să stau de vorbă.

– Nu-i nimica, ia-le, eu mai am.

– „Snagov", cartonate, se bucură soldatul vîrînd pachetul în buzunar. Îmi pare rău că nu te pot ajuta.

Văzînd că are de-a face cu un fost soldat, și om generos pe deasupra, găsise de cuviință să treacă de la dumneavoastră la dumneata.

– Vino altă dată, sau scrie-i o scrisoare.

– După atîta drum ? spuse cu amărăciune Ion Vasile.

Binevoitor, soldatul se strădui să găsească o soluție.

– Altcineva nu te poate ajuta ? Vreunul din comandanți ?

– Știu eu dac-or mai fi pe-aici ?

– Păi de ce să nu fie ? Căpitanul Grigorescu, comandantul stației...

– Tot el e ?

– Tot el. Sau maiorul Hîncu, locțiitorul tehnic...

– E o idee. M-aș duce să le spun o vorbă.

— Atunci treci la punctul de control. E un caporal cam al dracului acolo, dar te-nțelegi cu el dacă știi cum să-l iei.

— Mă descurc eu, spuse vizitatorul și-și ridică geamantanul. Serviciu ușor, frățioare. Poate ne mai vedem.

— Aici stau, pîn-la trei, rîse santinela.

Ion Vasile se apropie de punctul de control. Caporalul avea o înfățișare destul de aspră, într-adevăr. Îl privi prin gemulețul ghișeului :

— 'Mneata ținuși santinela de vorbă ?

— Eu. Am fost soldat aici și caut niște prieteni.

— Cînd fuseşi soldat nu era acelaşi regulament ?

— Lasă-mă, tovarăşe caporal, cu morala. N-am mai fost de trei ani pe-aici, și aproape că-mi dau lacrimile. Cunosc fiecare piatră din curtea asta. Pomii de-aici pînă-la şosea noi i-am plantat, şi movila pentru stația cea nouă cu mîinile noastre am înălţat-o.

— Înțeleg, spuse caporalul. Dar legea-i lege, ştii povestea. Eu trebuie să respect... Cu cine ai treabă ?

— Cu plutonierul Nichita.

— E-n concediu. Nu-ţi spuse santinela ?

— Atunci, cu tovarăşul căpitan Grigorescu...

— Să vină sergentul-major, care-i de serviciu. Eu sînt numai ajutor. Cînd vine dînsul, mă duc eu şi-i raportez tovarăşului căpitan că-l cauți.

— Mă grăbesc tare. Dă-i un telefon, te rog frumos, tovarășului căpitan.

— E la lecții politice, în club. N-are telefon acolo.

— Clubul a rămas tot unde era ?

— Dar unde să-l mute ? În garaj ?

— Mă gîndeam că ştiu drumul. L-am străbătut de multe ori. Dă-mi voie să mă duc singur.

— Eu te-aş lăsa, spuse caporalul, dar nu mă lasă cartea. Ce-ar zice tovarăşul căpitan dac-ar vedea un civil hoinărind prin curte ?

— De mine n-ar zice. I-am fost subordonat. Am fost în aceeași echipă de șah, la multe concursuri... Am luat atunci o cupă...

— Dumneata ești ăla cu cupa ? Am văzut-o în vitrină, pe holul mare. Comandantul o arată la toți vizitatorii. Eram de gardă la drapel într-o zi și l-am auzit cum se lăuda cu ea. Unitatea noastră, zicea, a dat multe talente. Brigadă artistică locul doi pe comandament, la concursul de șah pe armată cu echipa în finală, iar la trageri, anul trecut...

— Totdeauna ai noștri au fost buni la trageri. Zici că mă lași să intru ?

— Fără aprobare ? Acuși vine sergentul-major.

— Mă grăbesc al naibii. Poate iese tovarășul căpitan în pauză...

— Legea, spuse caporalul. Și-acuma ce faci, unde lucrezi ?

— La blocuri, la București. Vreau să mă angajez la „Arcom". Dar pentru asta trebuie referințe. De asta am venit. La ei e verificare serioasă. Dosar, chestii. Oricum, e vorba de plecări în străinătate...

— Ai mai fost plecat în străinătate ?

— Nu, spuse repede Ion Vasile. De-acum încolo, dacă mi se aprobă... De-asta vreau să-l rog pe tovarășul căpitan... E urgență mare, și-n treburi de-astea nu merge cu amînări. Pentru o zi, sau chiar pentru o oră, poți să pierzi o șansă, mă-nțelegi, nu ?

Caporalul se uită la ceasul din perete, se scărpină la ceafă, mută registrul de colo-colo pe masa din fața ghișeului.

— Nu mai vine tovarășul sergent-major. Știi ce ? Dă-mi buletinul și te trec în registru. Pe-ncredere. Dar te duci direct la club, altfel dau de dracu. Tovarășul căpitan trebuie să iasă-n pauză acu, la zece.

— E perfect. Avea dreptate santinela.

— Ce spunea santinela ?

— Că ești om cumsecade și o să mă ajuți.

— Păi da, spuse caporalul. Dacă ai făcut armata la noi... Dă-mi buletinul să te trec în registru.

Tresări. Simți un fior rece pe șira spinării. Oare caporalul își va da seama dacă buletinul este adevărat sau fals ?

Lăsă buletinul. Caporalul îl trecu în registru și-i făcu semn că poate pleca. Ion Vasile își ridică valiza și porni pe aleea care ducea la clubul unității. Nu se abătu din drum, deși movila cu antena rotindu-se deasupra ei îl ispitea. Privi cu coada ochiului antena. Stabili cu ușurință că era una dintre cele pe care i le arătase „profesorul" pe niște planșe. Model trei – cum o numiseră convențional. Mai rămîneau de aflat o mulțime de lucruri. Dar primul pas fusese făcut. Începu să se gîndească la întîlnirea cu căpitanul. Avea să-i ceară referințe pentru dosar. Poveste perfect plauzibilă. Dar pînă să se bată la mașină hîrtia, l-ar putea lua pe departe : „Ați făcut mari modernizări pe-aici. Cît aș dori să dau și eu o raită, să văd mai de aproape ceea ce acum trei ani erau proiecte și construcții abia începute..." Venind din partea unui fost ostaș al unității, rugămintea era cu totul explicabilă. Apoi invitația căpitanului ar fi venit ca de la sine : „Poftim, cum să nu. O să-ți arăt sectoarele mai noi..." Zîmbi la acest gînd. Se imagina cutreierînd, alături de căpitan, aleile curate ale cazărmii, trecînd pe lîngă o fereastră deschisă prin care se văd pereții acoperiți cu aparatură, sau cu planșe, apoi antena, contemplată de la o distanță respectuoasă, și stațiile instalate pe mașini... Aparatul foto minuscul și sensibil, montat în mînerul valizei, avea să înregistreze totul cu precizie și fără efort. Grăbi pasul spre clubul unității.

3

Caporalul termină de trecut în registru datele din buletin, apoi puse tocul de o parte și răsfoi documentul. Îi rămăsese întipărită în minte figura lui Ion Vasile. „Într-adevăr om sentimental, vine să revadă locurile unde s-a instruit ca soldat" gîndi. „Totuși de ce a tresărit cînd i-am cerut buletinul ? Ar fi bine să-l anunț și pe ofițerul de serviciu. Ridică receptorul telefonului :

– Alo, dă-mi pe tovarășul locotenent Greavu... Să trăiți, aici ajutorul ofițerului de serviciu pe punct-control...

– Ce s-a întîmplat ? se auzi în receptor glasul locotenentului.

– Avem un vizitator, a venit să ceară o adeverință de la tovarășul căpitan. Vrea să se angajeze la „Arcom".

– Da, spuse locotenentul. Pînă aici, nimic deosebit. Dacă are omul nevoie...

– E pe alee, vine la biroul tovarăşului căpitan. I-am indicat pe unde s-o ia.

– Și l-ai lăsat să intre singur ?

– E om de-al nostru, a făcut armata aici, la stație, a ieşit primul la concursurile de șah...

– Ce concursuri de șah ? se supără şi mai tare locotenentul. Aveai aprobare să-l laşi să intre ?

– M-am gîndit că odată ce-a fost soldat la noi... Am greşit, tovarășe locotenent. M-a înduplecat și-am călcat legea.

– Vin imediat acolo. Ți-am spus o dată, tovarăşe caporal, cum trebuie să procedezi. Bine că ai deschis ochii măcar acuma, pe ultima sută de metri. Dacă vrea să plece, nu-l lăsa pînă nu vin eu. Găseşte un motiv, ține-l de vorbă, fă ce ştii. Dar fii sigur că ajung acolo înainte de plecarea lui...

Ultima variantă

1

Inspectorul şef al departamentului era un tip înalt, uscăţiv, bine bărbierit, într-un costum cenuşiu care-i venea ca turnat. Îl întîmpină pe „profesor“ la jumătatea drumului între uşă şi masa de lucru uriaşă, din stejar masiv.

– N-aţi mai fost demult pe la noi, îi spuse amabil şi mustrător totodată.

– N-am avut motive, domnule inspector şef. Adevărul e că nu-mi prea merg treburile.

– Asta o ştim şi noi, spuse inspectorul şef. Judecînd după rapoartele pe care ni le-aţi trimis în ultimul an... Dar de ce nu luaţi loc ? Să vă servesc cu un pahar de Porto ?

„Profesorul“ se aşeză în fotoliu, acceptă cu un zîmbet paharul pe care i-l întinsese inspectorul şef.

– Vă mulţumesc. Nu ştiu dacă merit, mărturisi el după ce gustă din paharul cu vin. Porto veritabil. Mă aşteptam la o primire mai rece. În ultima vreme am avut cîteva rateuri...

– Şi nici o realizare, întregi inspectorul şef. Generalii sînt alarmaţi. Ziariştii aduc ştiri contradictorii. Toată lumea se frămîntă, dar treaba stă !

– Am pierdut cîţiva oameni...

– De ce ? Poate că nu erau destul de abili.

– Nişte prostănaci, mai exact. O promoţie de mîna a doua. În acest an am avut de-a face numai cu ageamii.

Tot felul de prăpădiți, lihniți de foame, bucuroși că au găsit un adăpost. Îi învăț, îi hrănesc, îi educ, îi înspăimînt și pe urmă îi expediez în necunoscut. După cîteva săptămîni aflu că au ajuns în fața anchetatorului... Așa nu mai merge.

— Mie-mi spui ?

„Profesorul" înghiți în sec și trecu peste ironia întrebării. Nu venise aici să primească complimente.

— Sînt silit să fac meserie cu neprofesioniști, se plînse el.

— Generalii nu ne întreabă cu cine lucrăm, ei cer date să-și completeze hărțile.

— O să ies la pensie înainte de vreme...

— Destul cu lacrimile, spuse inspectorul șef. Să intrăm în fondul chestiunii. Avem nevoie de-o lovitură mare, care să ne reabiliteze cît mai curînd. Altfel, n-o să fii singurul care iese la pensie...

„Profesorul" primi cu sînge rece previziunea sumbră din ultima frază. Admiră în lumină limpezimea vinului, închină spre inspectorul șef și goli paharul dintr-o înghițitură. Se așeză mai comod în fotoliul-scoică, tapițat în piele moale ca mănușa, și murmură :

— Poate cu ceva fonduri suplimentare s-ar găsi niște specialiști...

— Nici vorbă de fonduri suplimentare. Centrul dumitale a-nghițit și-așa destui bani. Cum deschizi gura și ceri fonduri, financiarii îți rîd în nas. Trebuie să ne descurcăm cu ce avem. Și să venim cu o realizare spectaculoasă.

— Aveți vreo idee, domnule inspector șef ?

— Nu eu. Generalii. Au aflat că în România se va desfășura o aplicație de mare anvergură, cu participarea unor forțe combinate : desant aerian, transportoare blindate și subunități formate din localnici, „gărzi patriotice" cum li se spune. Generalilor „le lasă gura apă" cînd vorbesc despre asta. Sînt tare curioși să afle amănunte. I-au dat și un nume : Operația „Carpați".

— Probabil se petrece în munți.

— Nimic sigur. Nu te lua după denumire. E mania veche a generalilor să boteze cu tot felul de nume evenimentele. Deocamdată, numele operației este tot ce se știe. De fapt, numele dat de ai noştri ; nici măcar în această direcție n-au izbutit să ne dea alte indicii.

— Înțeleg. Dar nu mai am curaj să promit nimic. V-am spus, oamenii mei s-au risipit ca puful de păpădie. Mai am un instructor de tir, cam surd după atîtea împuşcături, paznicii — două brute lipsite de imaginație, care nici măcar nu știu româneşte, — și un șofer bețiv... Pe cine să trimit ?

— Atunci lasă să trimită alții. Crezi că sîntem singurii de care s-au rugat generalii pentru treaba asta ?

„Profesorul" tăcu. Se ridică din fotoliu, își aruncă privirea spre sticla cu Porto. Inspectorul-şef îi făcu un semn :

— Servește-te și dă-mi și mie un pahar. E singura băutură care limpezește cît de cît mintea. Și avem nevoie să gîndim limpede.

— Nu ne rămîne decît ultima variantă, spuse „profesorul" apropiindu-se cu paharele pline în mînă.

— Anume ?

— Să plec eu însumi acolo...

Zîmbetul de satisfacție al inspectorului șef îl încredință că nimerise în plin.

— Asta așteptam de la dumneata. E un gest frumos că te oferi singur să pleci. Cineva mi-a sugerat să te trimit. M-am gîndit să te las să faci dumneata însuți propunerea. Ştiam eu că pot conta pe oamenii mei de bază... Pentru succesul Operației „Carpați" !

„Profesorul" ridică solemn paharul, mulțumi cu o înclinare a capului pentru toastul şefului său și se aşeză din nou în fotoliu, cu gîndul la prostia pe care-o făcuse. „Dar şi fără eroismul meu, tot m-ar fi trimis", se consolă. „De la o misiune de-asta nu te poți sustrage..."

2

Nici măcar data aplicației n-o ştiau, dar „profesorul" nu era omul care să aştepte prea mult de la viață. Ajută-te singur, aceasta era maxima lui favorită. Sosi în București într-o seară toridă de august, cu documente de om de afaceri aflat în vacanță. Își alcătuise astfel identitatea, încît dacă era surprins într-un loc unde turiştii n-aveau ce căuta, putea pretexta că se interesează de perspectivele unui contract comercial, iar dacă se afla într-o zonă fără întreprinderi industriale, putea să invoce pasiunea lui pentru biserici vechi. Își făcuse o jumătate de album cu fotografii din diverse ţări, lăsînd spaţiul gol pentru România. În orice sătuleţ poţi da de o biserică pitorească. Chiar şi în zona unor eventuale exerciţii militare...

„Profesorul" intră în acțiune din primele zile. Mai călătorise în România, cu scopuri mai mult sau mai puțin legale, ochiul lui de specialist înregistrase aspecte care scapă călătorului de rînd. Ştia, de pildă, că cu toate restricţiile şi controalele, existau în jurul Gării de Nord, mai ales la orele de vîrf, proprietari de autoturisme care se ofereau cu discreție să înlocuiască taximetrele suprasolicitate. Se învîrti printre aceşti „ciubucari auto" cum îi denumeau rubricile satirice ale ziarelor. Făcu cîteva încercări, își dădu seama că avea de-a face cu hrăpăreți ocazionali, veniți să facă două-trei curse clandestine. Lui îi trebuia un veritabil afacerist al volanului. Îl găsi abia în a patra seară, în persoana unui ins grăsuţ şi nebărbierit, care se apropia de călătorii îmbulziţi în staţia de taximetre şi întreba fără sfiala conducătorilor ocazionali :

— O cursă-n Drumul Taberii ? Berceni ? Bagaje multe, spaţiu berechet...

„Profesorul" se apropie de el și îl apucă hotărît de braţ :

— O cursă mai lungă nu faci ?

— Cît îmi ajunge benzina, spuse lacom individul. Şi benzină se mai poate cumpăra şi pe parcurs.

— Hai să mergem atunci.

— Dar bagajul ?

— N-am, spuse „profesorul" fără altă explicaţie.

Şoferul îl conduse în spatele gării, acolo unde se descărcau mesageriile. Se opri în faţa unui „I.M.S." de tip vechi, cu prelată şi geamuri din celuloid.

— Asta mi-e „limuzina", spuse el pîndind reacţia clientului. Nu e luxoasă, dar se ţine bine. Pot merge cu ea şi pe arătură. Încotro doriţi să... ?

— Întîi să ne urcăm, zise „profesorul". Cum se deschide chestia asta ?

Şoferul smuci de mîner într-un fel anume, deschise uşa şi-l invită pe pasager să urce. Dinăuntru îl izbi o combinaţie ciudată de mirosuri : cuşcă de păsări, vin, chiştoace...

— Lasă niţel să intre aerul, că e zăpuşeală înăuntru.

— Am făcut cîteva drumuri de dimineaţă şi n-am avut vreme s-o spăl, se dezvinovăţi şoferul. În schimb motorul merge ceas.

— Să te văd, îl întărîtă „profesorul".

Într-adevăr, motorul porni „la sfert", cum se spunea pe vremuri, şi pe faţa rotundă a şoferului se lăţi un zîmbet triumfător, vizibil pînă şi-n întunericul din cotineaţa lui motorizată.

— Opreşte motorul, porunci „profesorul".

— Păi, nu ziceaţi că...

— Zic şi-acum. Cît scoţi dumneata pe zi cu rabla asta ?

— M-am dat dracului, spuse şoferul. Sînteţi de la Getax ? Vă jur că e prima oară cînd...

— Lasă prostiile, îl întrerupse „profesorul". Nu sînt organ de control. Nu te-am întrebat cîte curse faci, ci cît scoţi pe zi.

— De ce mă-ntrebaţi ?

— Pentru că am nevoie de maşina asta vreo două săptămîni.

— Nu pot, zise şoferul hotărît. Am serviciu, lucrez la „Instalatorul", cum să lipsesc două săptămîni ?

— Nu lipseşti dumneata, ci numai maşina. Şi iei banii stînd seara la bodegă cu prietenii, în loc să pierzi vremea pe la gară.

— Să dau maşina din mînă ? se revoltă şoferul.

— Ai şi ce păstra de ea, îl ironiză „profesorul". Te credeam om serios, nu un pîrlit care se mulţumeşte cu doi-trei poli pe seară, plus emoţiile. Poate nu ştii că Getaxul a mai angajat cîţiva controlori. În orice clipă te poţi trezi că-ţi zboară din buzunar cîştigul pe-o lună şi primeşti în schimbul lui un proces-verbal de contravenţie. Pe cînd eu îţi asigur banii fără risc. Şi nu te costă nici benzina. Gîndeşte-te repede, pînă nu caut altă „firmă", mai serioasă.

Omul stătea în cumpănă. „Profesorul" îşi aprinse o ţigară, urmărindu-i amuzat expresia.

— Cinci sutare pe zi, spuse individul cu greutate. Vi se pare mult ?

— Şapte mii în două săptămîni ? se îngrozi „profesorul". Crezi că tipăresc bani în subsolul blocului ? Sau am de gînd să car marfă de furat ? Fii serios, amice.

— Dar riscul meu ? se văicări şoferul. Dai maşina pe altă mînă, s-a zis cu ea. Plus grija, plus...

— Scade la jumătate şi ai banii înainte. Fără să cheltuieşti nimic. Benzina mă priveşte, ţi-am spus.

Ca să fie mai convingător, scoase portofelul. Şoferul întrebă pe un ton mai moale, cu ochii la bani :

— Aveţi carnet cel puţin ?

— Trebuie şi carnet ca să conduci chestia asta ? se amuză „profesorul". Numără banii şi dă actele maşinii încoace. Te duc pînă acasă. Pe drum îmi spui de unde se opreşte. Şi-acum treci frumos în locul meu.

— Aveţi carnet ? repetă şoferul prosteşte.

— Hai odată, că m-apucă miezul nopţii p-aici. Am, cum să n-am ? Altfel mă apucam de toată tîrguiala ?

Şoferul foşni sutele numărînd în şoaptă şi gîfîind, dar ezită să-i dea locul.

— Domnule, spuse după ce vîrî bancnotele în buzunarul de la piept, eu sînt om cinstit. Să nu care cumva să mă băgaţi în vreun bucluc...

— Nici o grijă. Nu ştie nici vîntul, nici pămîntul. Nu mă duc la furat pepeni, fii liniştit.

Abia atunci omul coborî, oftînd, şi scoase certificatul de înmatriculare. Îi explică „profesorului" cîteva din „secretele" maşinii şi se urcă pe scaunul din dreapta. „Profesorul" porni motorul, ambală de cîteva ori, apoi aprinse luminile şi demară.

— Îmi place cum merge, spuse cînd ieşiră în bulevard. Dacă merge bine pînă la sfîrşit, ţi-o cumpăr.

— Nu mă despart eu de maşina asta, spuse mîndru şoferul pipăindu-şi buzunarul de la piept.

3

A doua zi „profesorul" se duse iarăşi la gară. Bău o bere la restaurant şi privi în tihnă lumea care se perinda prin faţa zidului scund din jurul meselor. Făcu plata, ca să poată pleca în orice moment. După o aşteptare destul de lungă, prin faţa lui trecură doi marinari, un soldat şi un subofiţer, amîndoi înarmaţi. Soldatul ducea pe umăr o geantă cu documente. „Profesorul" se ridică de la masă şi porni pe urmele lor. Erau uşor de distins, după uniformă, prin mulţimea care foia prin gară. Îi ajunse în preajma casei de bilete. Cei doi cerură suplimente de accelerat pînă la Veşcani.

E o idee, îşi spuse „profesorul". Băieţii nu se duc în permisie cu toată artileria după ei ; Veşcani nu e port maritim, de fapt are doar un biet lac de acumulare. Aşadar, ce pot căuta doi marinari înarmaţi acolo, dacă nu tabăra care pregăteşte aplicaţia ?

Îşi verifică presupunerea mai tîrziu, cînd se apropia ora de plecare a acceleratului spre Veşcani. Se plasă în preajma casei de bilete, scotocind în servietă. Văzu un subofiţer de tancuri, apoi doi vînători de munte şi, cînd mai erau cîteva minute pînă la plecarea trenului, un paraşutist. Cu toţii cerură suplimente pînă la Veşcani...

Pîn-aici e bine, îşi spuse „profesorul". Domnule inspector şef, sîntem pe drumul cel bun !

Se duse la o librărie, cumpără o hartă turistică recentă şi se întoarse la hotel. Cercetă harta. Veşcani era o localitate modestă, la poalele munţilor. Lacul de acumulare şi cîteva cursuri de apă, împrejur dealuri, iar mai la sud un mare combinat chimic. Locul tocmai potrivit pentru o aplicaţie, gîndi „profesorul". Să-i dăm şi un nume : Operaţia „Carpaţi". Şi o temă : apărarea combinatului chimic de către trupele din zonă, cu sprijinul populaţiei locale...

Dacă-mi merge tot așa, nici nu mai trebuie să mă deplasez pînă acolo, își spuse el cu umor.

4

Parcarea era într-un loc bine ales : un pîlc de copaci, o fîntînă, două bănci, o masă de fier bine înfiptă în pămînt, cu tăblia vopsită într-un galben țipător. Şoferul de pe autocisternă își dădu boneta pe ceafă, îndepărtînd cu cotul cojile de pepene lăsate pe masă de un călător grăbit sau neglijent, puse cutiile de conserve pe masă și strigă spre mașină :

— Tova' major, aduceți și custura aia !

— Și mai ce vrei ? întrebă fără chef sergentul-major cotrobăind prin sacul de merinde.

— O gură de țuică, spuse pe înfundate soldatul, dar subofițerul nu-l auzi.

Cînd erau în toiul mesei, un I.M.S. hodorogit se arătă în goană după o curbă, dădu cîteva rateuri asurzitoare și se opri brusc în mijlocul șoselei.

— Cum or avea curaj să umble în halu-ăsta ? spuse șoferul cu gura plină. Dac-ar face Marița mea așa, m-ați strînge de gît. Este ?

— Ăla-i civil, explică sergentul-major mestecînd zorit.

— De trei zile, carne de porc în suc propriu, se văită șoferul. Parc-am fi la război.

— Păi cum ai vrea ? Aproape ca la război.

— Eah ! Știu eu cum. Tu te faci că tragi, eu mă fac că-s mort...

— Nu ți-o lua-n cap, spuse sergentul-major.

Între timp, mașina din șosea mai hurui de cîteva ori și trase cuminte la parcare. Se auzi portiera scîrțîind, apoi „profesorul" se apropie de masa celor doi :

— Poftă bună la boieri. Ah, ce mai ospăț !

— Poftim la masă, spuse sergentul-major.

— Dacă mi-am adus de-acasă, nu ? Aflați că nu mi-am adus. Și cînd văd conservele astea, îmi aduc aminte de armată. Cînd plecam undeva, primeam o cutie ca asta :

carne de porc cu fasole. Cea mai bună mîncare din lume.

— Luaţi şi gustaţi, spuse sergentul-major. Nu v-am invitat numai de formă. Luaţi, că mai avem.

— Mulţumesc. Cu o condiţie : dumneavoastră cu mîncarea, eu cu băutura.

— Băutură, pe căldura asta ? spuse subofiţerul.

Dar „profesorul" se depărtase, repejor, spre maşină. Reveni ascunzînd ceva la spate :

— Ghici ce am aici ? Rece, face spumă, şi potoleşte setea. Nu rimează, da-i adevărat. Ai ? Bere, ghici tot el şi puse sticlele pe masă.

— E rece ! se miră soldatul.

— Altfel nu merge, spuse „profesorul". Am o lădiţă cu paie în maşină. Am scos berea din frigider, am pus-o în lădiţă, n-am treabă pîn-acasă. Luaţi, că mai am una. Parc-am ştiut. De fiecare cîte o sticlă.

Soldatul aşteptă. Sergentul-major zîmbi şi luă sticla cel dintîi.

— Atunci, hai noroc şi drum bun, toastă el. Luaţi cu carne de porc. Desfăcuşi, cutia ?

Soldatul arătă cu degetul spre cutie, fără să ia sticla de la gură.

— Şi încotro aţi pornit ? zise „profesorul" cu gura plină. Nu e greu de ghicit. La Veşcani, desigur.

— Pe-acolo, zise prudent subofiţerul.

— Am şi eu un cumnat, locotenent. Tot pe-acolo. Îl cheamă locotenentul Iftode. L-aţi întîlnit cumva ?

— Cîţi locotenenţi se-nvîrt acum pe la Veşcani... zise sergentul-major.

— Or fi vreo mie, întregi şoferul uitîndu-se cu regret la sticla goală.

— Pe mine au vrut să mă ia cu gărzile patriotice, spuse „profesorul". Abia am scăpat. Am buclucuri cu băiatul, dă la facultate. Tocmai acum să-l las de capul lui ? Că pînă se termină toată povestea...

— Se duce şi examen şi tot, spuse sergentul-major. Parcă pe cinşpe începe admiterea, nu ?

— Unii pe cinşpe, alţii pe şaişpe.

— Tot un drac. Şi frate-meu dă examen. Dar ce să-i fac ? Cum i-o fi norocul. I-am promis că vin cu el cînd se afişează rezultatele. Ca să-i ridic moralul, dacă pică.

— Dacă pică, nu-l mai ridică nici cu macaraua, spuse „profesorul". Mulţumesc pentru masă.

— Şi noi mulţumim pentru cinste. Dar ce-are maşina ? Parcă nu prea merge...

— Benzină proastă, luată de la un tractorist. O fi pus motorină-n ea. N-aveţi ceva mai... ? Arătă cu degetul mare spre cisterna pe care scria „Inflamabil".

— Nu e ce-ţi trebuie matale, spuse şoferul. E combustibil special pentru bărci cu motor.

— Bărci cu motor la Veşcani ? E prea de tot...

— Pentru trecerea lacului, explică şoferul. Zece bărci de cauciuc, cu nişte motoare... mamă-mamă...

— O să vă povestească cumnatul, îl întrerupse sergentul-major. La aplicaţie-i ca la film. Nu e bine să povesteşti înainte.

— Chiar aşa, făcu „profesorul". Păi... drum bun şi să ne vedem sănătoşi !

Se îndreptă cu pas vioi spre rabla încinsă de soare.

5

„Un caraghios, gîndi „profesorul" privindu-l. Dacă i-ai pune în mînă şi o plasă de prins fluturi, ai avea imaginea unui savant distrat, cum ne-am deprins să-l vedem în filme. Cred mai degrabă că e un snob", îşi spuse mai apoi, apropiindu-se de cortul portocaliu, cu „verandă". În partea umbrită a cortului se vedea un aparat de televiziune portabil. În spatele cortului, la umbra sălciilor, stătea maşina. Un „Fiat 1800" spilcuit şi decorat cu pedanterie pînă şi pe parbriz, unde strălucea portocaliu o reclamă a unei fabrici americane de uleiuri. În schimb, cauciucurile erau la fel de netede ca nişte tălpici de sanie, iar pe alocuri li se zărea pînza. „Omul meu e şi zgîrie-brînză pe deasupra, îşi spuse voios „profesorul". Cu cîteva bancnote îl faci să meargă-n cap !"

Se apropie de el. Stăpînul cortului, un bărbat cu început de chelie, sprîncene decolorate, picioare lungi pe care pantalonii înguşti de pînză le făcea să pară şi mai lungi, se fîstîci și nu știa cum să ascundă toporișca pliantă cu care tăiase crengi pentru foc. Pe urmă, înțelegînd că nu-l paște nici o amendă, intră cu plăcere în vorbă.

— Ați găsit loc bun aici, îl linguși „profesorul".

— Sînt biolog la un spital în București, explică stăpînul cortului. Acuma, dacă e vacanță, vreau să beneficiez de aer curat și de soare. Eram tentat să mă duc la mare, dar cheltuiești o groază de bani și stai la bloc. Atunci de ce să mai pleci de-acasă ?

„Profesorul" respiră cu plăcere aerul curat, își aruncă privirea spre pîrîu și se întoarse spre interlocutorul său :

— Adevărat, litoralul e tot un oraș. Plus că avînd la dispoziție cortul ăsta...

— Nu mă costă nici un leu, se lăudă biologul. Apă la discreție, de electricitate n-am nevoie că mă culc devreme, iar pentru televizor îmi ajunge curentul din acumulator. Cînd ai mașină e păcat să dai banii pe baterii.

— Vă admir, spuse „profesorul". Excursia dumneavoastră e comparabilă cu a unui navigator solitar.

— Numai că pe mare e mai romantic, zise posesorul cortului. Nici aici nu lipsește romantismul. Am prins niște păstrăvi pentru diseară, am satisfacția că mi-i gătesc singur. Natura îți oferă totul, trebuie doar să te pricepi cum să iei. Am cules și niște fructe de pădure, le-am pus într-o sticlă cu votcă, și uite că-mi prepar un lichior absolut natural. Vreți să gustați ?

„Profesorul" făcu nazuri atît cît cerea buna-cuviință, apoi acceptă. Tipul se precipită în cort, reveni cu două pahare de plastic și o sticlă cu un lichid stacojiu.

— Nu vă temeți, zise el, am mai băut și nu s-a întîmplat nimic. Sînt un om curajos. Am mîncat și ciuperci culese de mine din pădure...

— Mie mi-ar fi frică, zise „profesorul".

— Aș ! V-am spus, natura ne oferă...

„Profesorul" suportă din nou o întreagă teorie privitor la posibilitățile omului de a trăi fără sprijinul civilizației urbane. „Ăsta ar fi bun la centrul meu, să predea cursul de supraviețuire, își spuse. E mai convingător decît zece manuale..."

Trebui să guste și din preparatele culinare dăruite de natură : ciuperci murate, peşte fript și turtișoare făcute de mîna meşteră a gazdei. Se convinse acum că intuise bine cu cine are de-a face.

– Domnule, spuse în timp ce biologul se omora pe lîngă un ibric cu cafea deasupra focului. Am o misiune dificilă și caut un colaborator de nădejde. Sînt într-o mare încurcătură.

Omul cu ibricul deveni brusc atent. Gata să piardă cafeaua în foc. Turnă în aceleaşi pahare de plastic, îşi aprinse o ţigară și se dădu mai aproape, la umbra „verandei" portocalii.

– Sînt regizor de film, urmă „profesorul". Am contractat un nou film cu studioul, dar scenariul cuprinde și niște secvenţe de la manevre militare. Am fost la minister, am cerut autorizaţia să filmez, m-au refuzat. Și era un prilej foarte bun să-mi completez filmul cu scene de la Veșcani.

– Ce-i la Veșcani ?

– Cum, nu știți ? Tot județul vorbeşte. Aplicaţie mare, cu tancuri și paraşutişti, cu incursiune peste lacul de acumulare... Un prilej ideal pentru filmul meu. Dar dacă nu vor... Și am apucat de-am luat și avansul, la contractare. Destul ca să-mi rămînă și mie şi să dau două mii de lei cuiva dispus să mă ajute. Mai precis, să filmeze cîteva scene din timpul aplicaţiei.

– De ce nu vă duceţi dumneavoastră personal ?

– Pentru că m-au refuzat o dată. Aş vrea neplăceri. Sînt niște birocraţi acolo care dacă ar prinde de veste...

– Nu-mi plac birocrații. M-am războit de multe ori cu ei.

– Înseamnă că mă înţelegeţi, se bucură „profesorul". Și-o să mă ajutaţi să-i trag nițel pe sfoară.

– Dar cel care-ar încerca să intre pe cîmpul de aplicaţii n-ar avea neplăceri ?

– Nu e neapărat necesar să intre acolo. Nici nu i-ar da voie. Nu-mi trebuie planuri apropiate, ci o imagine de ansamblu. Se poate lua de sus, de pe deal. Pe acolo nu sînt patrule.

— Totuși, dacă te-ar surprinde cineva filmînd, ai avea o scenă neplăcută, pînă să te identifice și să se lămurească. Umblat pe la miliție, pentru două mii de lei...

— Am greşit eu, îl întrerupse „profesorul". Era vorba de patru mii...

— Patru mii... murmură omul cu oarecare respect. E o sumă, într-adevăr. Dar și riscul...

— Dacă vă prinde, arătaţi buletinul şi legitimaţia de serviciu. N-au decît să se intereseze pe urmă, dacă sînteți cu adevărat cel din acte. Ce crimă faceți ? Un film de amator, atras de ineditul imaginilor : o aplicație adevărată, așa ceva nu se vede în fiecare zi. Le spuneţi că sînteţi îndrăgostit de armată...

— Vorbiţi de parcă aş fi acceptat.

— Ce motive aveți să nu acceptaţi ?

6

Sergentul Pascu, comandantul patrulei, duse binoclul la ochi. Într-adevăr, nu se înşelase : un individ înalt, cu pantaloni strîmți, care-l făceau să semene cu un bărzoi, se instalase pe o movilă și încerca să filmeze șoseaua înțesată cu autocamioane. Din perimetrul taberei nu l-ar fi văzut nimeni, dar sergentul avusese ideea să facă rondul pe un traseu mai larg și-l luase cam din spate.

— Individul ăla și-a pus de gînd să ne filmeze toată „prăvălia". Căline, trebuie să raportăm, spuse sergentul și apăsă pe butonul stației de radio portabile. „Constructorule", sînt „Ruleta", recepţie.

— Aici „Constructorul", se auzi în difuzor. Ce s-a întîmplat ?

— Un individ cu un aparat de filmat pe Dealul Baciului. Ține aparatul spre şosea, pe unde trec camioanele.

— Camioanele aduc alimente, spuse vocea din stația radio după o pauză.

— Ce facem, îl arestăm ?

– Ai răbdare, spuse „Constructorul". Te crezi într-un film polițist ? Rămîi pe recepție, să raportez și eu mai departe.

– Am înțeles...

– Curat ca-n filme, spuse Călin. Eu zic să-l luăm prin spate, din două părți. Ne furișăm prin tufe, pe urmă dumneavoastră dați semnalul – scoase un fel de chițcăit – și sărim amîndoi pe el.

– Ce semnal mai e ăsta ?

– Stăncuță, spuse Călin. N-ați văzut e plin cîmpul de stăncuțe ?

– Te crezi într-un film de cow-boy ? îl mustră sergentul. Mai bine te-ai uita după individul ăla...

– A dispărut, strigă soldatul. Parc-a intrat în pămînt.

– O fi coborît de pe culme. Fă și tu cîțiva pași la deal și vezi dacă mai e pe-acolo...

Călin se depărtă pe deal, veni înapoi în fugă :

– E tot acolo. Doar că meșterește la aparat. I s-o fi terminat pelicula. Curat ca-n filme !

– „Ruleta", aici „Constructorul", se auzi în aparat.

– Sînt „Ruleta", ordonați.

– Dealul Baciului nu intră în zona interzisă, deci lăsați omul în pace. Dar comandantul a ordonat să fiți cu ochii pe el. A trimis altă patrulă în locul vostru. Voi doi asta faceți : nu-l pierdeți din ochi. Raportați din oră-n oră unde este. Terminat.

– Am înțeles.

Ridică din umeri și închise aparatul.

– Ai auzit, nu ? Îl lăsăm în pace, dar stăm cu ochii pe el.

– S-a dus aventura noastră, zise cu regret Călin. Aveam și eu ce povesti cînd ne-ntorceam la unitate.

– Ia vezi ce mai face amicul !

Călin se înălță pe vîrfuri, cu mîna streașină la ochi. Vorbi fără să se întoarcă spre sergent :

– Cred că s-a lăsat păgubaș. Îl văd coborînd pe potecă.

– Haidem după el. Dar mai cu fereală, să nu ne simtă...

Dealul Baciului, la vreo cinci sute de metri depărtare, era acoperit cu tufe rare de trandafir sălbatic şi soc. Pălăria albă a necunoscutului se vedea clătinîndu-se printre tufe. Cei doi ostaşi începură să coboare și ei, mergînd cam paralel cu necunoscutul. Păstrînd o distanţă potrivită, îl puteau supraveghea fără ca el să observe. Cînd ajunseră la şes, zăriră maşina pitită în marginea drumului, la umbră. Individul se îndreptă grăbit spre ea, se urcă, porni, în timp ce sergentul chema din nou prin radio, să raporteze că „obiectivul" a dispărut în direcţia Piatra, pe drumul de ţară care se face la stînga şoselei...

7

Transportorul blindat din fruntea coloanei claxonă îndelung, dar vechiul I.M.S. nu se clinti din drum. „Profesorul" se arătă lîngă botul maşinii, cu un ciocan și-o cheie franceză în mînă, şi făcu un semn de neputinţă : faceţi ce vreţi, eu nu mă pot clinti d-aici.

— Pană ! strigă acoperind vuietul motoarelor. Ceva la cutia de viteze, cred.

Conductorul transportorului dădu înţelegător din cap, ridică oblonul din faţă şi, uitîndu-se atent în jur, ocoli obstacolul, intrînd cu roţile din stînga în şanţ. Motorul își spori turaţia, transportorul se smuci înainte şi reveni pe drum. Celelalte din urmă făcură la fel.

„Profesorul" apăsă cu încîntare pe declanşatorul aparatului foto ascuns în prelata mașinii. Avea cîteva imagini spectaculoase privind comportarea transportorului blindat românesc în teren accidentat. Plus că numerele maşinilor se vedeau foarte clar şi pelicula sensibilă le înregistrase, fără-ndoială...

După ce coloana dispăru după o cotitură, „profesorul" schimbă rapid plăcuţele cu numărul de circulaţie și se urcă la volan. Peste zece minute se oprea în poiana de pe malul rîului. Biologul, îmbrăcat numai în slip, umfla un cauciuc.

– Ei, cum a mers ? îl întrebă „profesorul".

– Am avut o pană pe drum. De unde dracu' am prins un cui pe coclaurile astea ?... Nu pricep. A trebuit să pun rezerva. Dacă mai am și mîine o pană, m-am dus pe copcă. N-am aparat de vulcanizat.

– Am eu, spuse „profesorul". Șoferii se ajută între ei. O facem într-o jumătate de ceas. Acuma, spune-mi, cum a mers ?

– Bine, cum să meargă ? M-am speriat degeaba. Nu m-a întrebat nimeni nimic. Am făcut kilometri întregi de-a lungul zonei interzise. Numai o dată m-am întîlnit cu niște ostași înarmați. S-au uitat la mine, eu i-am salutat și ne-am văzut fiecare de drum.

– Ți-am spus eu că n-are de ce să-ți fie teamă, zise „profesorul". Mîine se pare că e atacul final. Au venit niște mașini cu generali. Și un regiment de infanterie pe transportoare.

– Dar vă pricepeți, se miră biologul. Am văzut și eu dihăniile alea, dar dacă mă-ntreba cineva aș fi jurat că-i o divizie. Prea mare zgomot făceau. Habar n-aveam că e vorba de un regiment...

– N-ai făcut armata ?

– Ca student... Și pe vremea mea nu erau la modă transportoarele, cum le zici dumneata. Infanteria, pe jos. Într-o zi am mărșăluit treizeci de kilometri, cu toate alea-n spate : pătură, mască, cască, lopată, plus armele și hrana rece. Seara arătam ca niște strigoi.

– Alte timpuri, spuse „profesorul". Dar țintele automate pentru trageri cu tancul le-ai filmat ?

– Astea da. Mi-am dat seama despre ce e vorba. Niște siluete din scîndură, care merg pe șină. La verificare, le mișcau încoace și-ncolo...

– Cred că mîine au să tragă-n ele. Să fii pe fază. Nu mă interesează cine trage, ci locul unde cad proiectilele. Vizezi ținta și cînd auzi că-ncep să tragă, declanșezi aparatul. Cîteva secunde doar.

– De ce să nu filmez tunurile care trag ? E mai spectaculos, o știu fără să fiu mare cineast.

— O fi mai spectaculos, dar important nu e de unde pleacă proiectilul, ci unde ajunge. Efectul la țintă, în termeni militari.

— Vorbești ca un stat-majorist, îl lăudă biologul.

— Un regizor trebuie să știe cîte puțin din toate. Și medicină, și cosmonautică, și șoferie, și bucătărie. Altfel, nu știi ce să le spui actorilor.

— Ai vreun film pe piață ?

— Ca regizor secund. De-aia pun atîta preț pe filmul ăsta. E primul meu lung-metraj. O să te invit la premieră.

— Mersi, spuse biologul. Acuma ce-ar fi să lipim camera aia nenorocită ?

8

În cortul serviciului de contrainformații era zăpușeală. Maiorul Ionescu închise dosarul și începu să-și facă vînt cu el. În stația radio se auzi deodată glasul sergentului Pascu :

— „Constructorul", sînt „Ruleta". Recepție...

— Aici „Constructorul", recepție, răspunse radistul.

— „Cineastul amator" a apărut din nou. Este în pădurice, tot în afara zonei interzise. Are un teleobiectiv mare la aparat. Am depistat locul unde și-a lăsat mașina.

— Să continue urmărirea, spuse maiorul.

— Continuați urmărirea, repetă radistul.

Un colonel înalt și slab intră în cort aplecîndu-se. Maiorul se ridică, îl salută și spuse încet :

— Iar a apărut „cineastul".

— N-ar fi bine să-l întrebăm de sănătate ? spuse colonelul cu îndoială.

— Încă nu e cazul, tovarășe colonel. Ne-am interesat la București. Numărul mașinii e real. S-a depistat proprietarul : este biolog la un spital, acum se află în concediu în țară, nu se știe exact unde. Semnalmentele lui corespund cu ale „cineastului". Toată povestea are ceva ciudat. Nu pleci să filmezi pe ascuns o aplicație folosind propria mașină. Nici măcar numărul nu și-a dat osteneala să-l schimbe...

– Poate tocmai pe asta mizează. Dacă nu încearcă să se deghizeze, pare sincer și noi îl lăsăm în pace.

Maiorul își tamponă fruntea cu batista și clătină din cap.

– E ceva care nu merge, tovarăşe colonel. Prea se arată în văzul lumii, de parc-ar spune : „Priviți, eu sînt spion !" Atîta vreme cît n-a pătruns în zona interzisă, are o scuză. Şi mai e un fapt care mă pune pe gînduri. Aseară am stat de vorbă cu şoferii. Le-am ținut o mică lecție despre vigilență și i-am îndemnat să raporteze ori de cîte ori li se pare ceva suspect.

– Pînă să raporteze ei, se termină aplicația.

– Iertați-mă, nu v-am spus tot. După ce-am terminat, un şofer de pe autocisterna care duce carburant la şalupe a venit la mine și mi-a povestit că acum trei zile, la o parcare...

– S-a întîlnit cu „cineastul" !

– Tocmai, că nu era el, ci altul. Un tip scund, cu părul tuns scurt, milităreşte aproape, îmbrăcat modest, care avea un I.M.S. rablagit. Prin zona asta mulți oameni și-au cumpărat I.M.S.-uri ; iernile sînt lungi, pantele se acoperă cu polei, o mașină de teren răzbate mai ușor. Ce l-a izbit pe şofer au fost numerele : erau prea noi şi curate față de înfățișarea generală a mașinii. Nici un fir de praf, știți ? Plus că omul s-a lăudat cu un cumnat, locotenentul Iftode, care participă și el la aplicație. Am cerut relații la toate unitățile. În toată tabăra nu există nici un Iftode, nici locotenent, nici subofițer, nici soldat. Iar alaltăieri, spre prînz, tot un I.M.S. rablagit, dar cu alt număr, rămăsese în pană pe drumul de acces al transportoarelor...

– Mi s-a raportat că operatorul amator are un Fiat.

– Întocmai, tovarăşe colonel. Nici vorbă de I.M.S.

– Care-i concluzia dumitale ?

– Nu o concluzie, ci o ipoteză : adevăratul adversar nu este „cineastul", ci celălalt. „Cineastul" nu-i decît un mijloc de mascare ; omul se dă în spectacol, noi stăm cu ochii pe el, în timp ce veritabilul suspect se plimbă nestingherit în zona aplicației.

– Mă dau bătut, zîmbi colonelul. Ipoteza dumitale este interesantă şi mai ales plauzibilă. Deştept individul.

Auzi ce i-a dat prin cap : să se folosească de un paravan. Ce propui ?

Maiorul rămase puţin pe gînduri. Ceru permisiunea să fumeze, îşi aprinse o ţigară, se apropie de hartă :

— „Cineastul" bîntuie mai ales în partea de sud a zonei interzise. Locul e mai potrivit pentru filmare, e drept. Dar limita de nord se apropie mai mult de poligonul automat pentru trageri asupra tancurilor, oferă o poziţie de observare mai avantajoasă, chiar dacă vizibilitatea e îngreunată de pomi. Pe de altă parte, pomii care împiedică vizibilitatea sînt un mijloc de mascare ideal pentru el. Aşadar, veritabilul spion pe aici ar trebui să se-nvîrtească. Plus că, după logică, el n-ar avea de ce să stea în preajma „cineastului" amator. Nu ştie cum vom reacţiona noi, s-ar putea să-l arestăm pe cineast şi cu acest prilej să dăm peste el. Hotărît lucru, vrea să ne abată atenţia...

— Ce propui ? repetă colonelul cu ochii la hartă.

— Propun ca mîine, în timpul tragerilor antitanc, să-mi daţi un pluton de cercetaşi şi să scotocim zona de nord.

— Se aprobă, spuse colonelul şi ieşi din cort.

9

„Profesorul" izbutise să-şi compună o înfăţişare asemănătoare cu a oamenilor din partea locului : purta o pălărie veche, decolorată de soare, vestă neagră peste cămaşa albă, descheiată la gît, şi pantaloni de salopetă. De două zile nu se bărbierise ; părea un oarecare lucrător sau ajutor de contabil de la o unitate agricolă din împrejurimi. Astfel asigurat împotriva unor priviri bănuitoare, în dimineaţa aplicaţiei propriu-zise luă canistra din maşină şi o porni pe jos spre staţiunea de mecanizare a agriculturii, unde se stabilise comandamentul gărzilor patriotice. Spera că în aglomeraţia de-acolo n-o să fie remarcat : cei din gărzile patriotice au să-l ia drept lucrător al staţiunii, iar cei de la staţiune au să-l creadă venit cu treburi la vreun tovarăş care îmbrăcase pentru scurt timp uniforma kaki a gărzilor patriotice.

— Noroc bun ! îl salută pe șoferul unui camion care trebăluia sub capota mașinii. Gata, gata ?

— Peste-o oră se dă semnalul, spuse șoferul fără să se uite la el. Și rabla asta acu' s-a găsit să-mi facă mizerii. Mi-e să nu mă lase-n drum tocmai cînd aduc răniții.

— Ce răniți ? se miră „profesorul".

— Păi m-au dat la spitalul de campanie. Duc răniții din linia-ntîi. La douășpe e „atacul" ; la unu, trebuie să mă prezint în vale, la postul de prim-ajutor...

— Ai timp destul, îl consolă „profesorul". Succes !

Se strecură pe poarta stațiunii. Omul de pază la poartă, un bătrîn cu mustață căruntă, îl întrebă mai mult din ochi :

— Încotro ?

— Tărgile, spuse agitat „profesorul". Au întîrziat cu tărgile !

Plecă grăbit, se apropie de un șopron unde un șofer se căznea să pornească la manivelă o mașină-atelier.

— Să-ți ajut, spuse el. Dă-mi să-nvîrtesc eu, dumneata pune mîna la carburator.

— Nu'ș'ce are, gîfîi șoferul adăugînd o înjurătură.

— Oamenii ăia așteaptă, trebuie să te grăbești.

— S-aștepte, spuse șoferul cu năduf. Cine i-a trimis tocmai la coada lacului ? În locul lor, o luam prin față, pe la pod, înainte să vină tancurile...

„Profesorul" învîrti la manivelă. Celălalt se urcă cu burta pe aripa mașinii și meșteri ceva la carburator. După cîteva încercări, motorul porni.

— Acuma trebuie să aștept meșterii, se văită șoferul. Șeful de post merge cu noi ?

— Sigur, îl încredință „profesorul". Trebuie să pice.

Salută cu două degete la pălărie și se depărtă, cu gîndul la o întîlnire nas în nas cu șeful de post. Ieși pe poartă, salutîndu-l pe paznic cu același aer grăbit și preocupat, apoi o luă la vale, spre vadul Veșcanilor, uitîndu-se la ceas. Mai erau trei sferturi de oră ; dacă nu pierdea vremea pe drum, ajungea la timp.

10

Soldatul Enache din plutonul de cercetare era un tînăr mic de statură, cu ochi negri și rotunzi care-i jucau în cap. Gurile rele spuneau despre el că de-aia descoperă urmele cu atîta ușurință, fiindcă nu trebuie să se aplece prea mult ca să le vadă. El zîmbea și suferea în tăcere la această nedreptate ; învățase să „citească“ urmele din copilărie ; ai lui fuseseră pădurari din neam în neam.

– Ia spune, tu, Enache, ce jivină a trecut pe-aici ? întrebă caporalul arătîndu-i un triunghi subțirel, bine imprimat pe pămîntul moale al pădurii.

– Fazan, spuse el aproape fără să se uite.

– De unde știi că-i fazan și nu făzăniță ?

– Secretul meu, spuse Enache ascunzîndu-și zîmbetul.

Mergeau încet pe cărarea năpădită de buruieni. Deodată, Enache îl opri pe caporal punîndu-i ușor mîna-n piept, apoi îi arătă o urmă jos, chiar în fața lui.

– Om, șopti el. Urmă proaspătă, din dimineața asta.

Se aplecă, cercetă buruienile din preajmă, dădu din cap întărindu-și părerea :

– A scuturat roua de pe frunze. Bărbat în putere, cu mers apăsat, milităresc. Uitați-vă ce pas : șaptezeci de centimetri.

– O fi trecut azi-noapte o patrulă...

– Nu-i încălțăminte militară. Haideți înainte, dar mai ușurel.

Porniră iarăși, caporalul rămînînd mai în urmă, să-l lase pe Enache să-și facă meseria. Urmară un drum cam șerpuit, ținîndu-se tot după urmele care aci se vedeau, aci dispăreau ca să reapară mai încolo, într-un tufiș sau pe pămîntul jilav de la rădăcina vreunui copac. Deodată, Enache se opri și-și puse pistolul-mitralieră în poziție de tragere. Caporalul făcu la fel, fără să înțeleagă. Enache arătă în sus, spre coroana bogată a pomului. Văzu pe chipul celuilalt că înțelesese. Caporalul îi făcu semn să treacă de cealaltă parte a copacului. Apoi întinzînd arma spre frunzișul des, spuse poruncitor :

– Hei, cetățeanul din copac ! Coboară imediat !

Ascultară amîndoi cu răsuflarea oprită. Liniștea pădurii păru deodată stranie, înfricoșătoare aproape. Caporalul ridică din umeri : „Ți-am spus eu că nu-i nimic..."

— Coboară sau ciuruim frunzișul cu gloanțe, spuse Enache la fel de deslușit.

Manevrară închizătoarele pistoalelor-mitralieră. Abia atunci din pom se auzi un glas :

— Ce vreți de la mine ?

— Dă-te jos să stăm de vorbă, spuse caporalul.

— Cine sînteți ?

— Patrulă militară !

— Scrie undeva că n-am voie să mă urc în pom ?

— Număr pîn-la zece, spuse caporalul. După aia deschidem focul, să știi !

— Bine, cobor, spuse „profesorul" cu glas mai potolit.

Ostașii așteptară. Deodată, frunzele pomului foșniră și caporalul se simți trîntit la pămînt. În aceeași clipă, ca printr-un miracol, pistolul-mitralieră al lui Enache zbură cît colo, azvîrlit de o lovitură neașteptată. „Profesorul" aterizase chiar între ei, izbutise prin mișcări rapide să arunce arma din mîna soldatului și să-l trîntească la pămînt pe caporal. Apoi zvîcni și dădu să fugă pe potecă. Enache nu mai căută să-și reia arma. Nici n-ar fi avut vreme. Cu un salt țîșni pe deasupra unei tufe și reuși să-l prindă de gleznă pe „profesorul" care căzu din plină fugă, cît era de lung, pe pămîntul moale. Din urmă răsună strigătul furios al caporalului :

— Miinile sus ! La prima mișcare, trag !

— Mă predau, gîfîi „profesorul". Dă-mi voie să mă ridic, mi-am spintecat palma într-un ciot.

Caporalul se dădu mai aproape, cu arma tot ațintită asupra lui.

— Ridică-te, spuse. Dar fără prostii, că de data asta nu-ți mai merge !

— Știu, spuse „profesorul" împăciuitor. Iertați-mă, băieți. N-am vrut să vă fac nici un rău. A fost o pornire, așa, cum să vă spun ? Oricărui om i se-ntîmplă. Cînd se vede la înghesuială, încearcă și el să se descurce cum poate. Zău, nu vă supărați pe mine... Credeam că e pădurarul, și-aici o rezervație naturală, nu-i voie să...

— Ce făceai acolo ? întrebă aspru caporalul.

– Culegeam ghindă de sămînță. Am de gînd să plantez în jurul casei niște stejari... Nu era să adun de pe jos. Trebuie lucru ales cu grijă...

– Ce mai poveste ! rîse Enache. *Acuma* se culege ghinda ?

– Mai spre vîrf e tocmai bună, spuse „profesorul" cu hotărîre.

– Nene, eu am fost pădurar. Nu înghit gogoși de-astea.

– Ei bine, făcu „profesorul", o să vă spun adevărul. Am avut o ceartă cu un vecin și l-am pocnit cam tare. Mă tem că prea tare. Fiu-său l-a dus la spital și m-a reclamat. Au trimis miliția să mă aresteze și unde era să mă duc ? În pădure. Cînd v-am văzut venind, m-am urcat în copac. Vă jur că așa s-a întîmplat.

– De ce-ai încercat să fugi ?

– Ce era să fac ? V-am explicat, încercam o cale de scăpare...

– Mergi cu noi la comandament, spuse caporalul.

– Ce să caut la comandament ? Să mă duc de bună voie în mîna milițienilor ? Uite, băieți, lăsați-mă să plec. Vă dau la fiecare cîte o mie de lei. O mie de lei, un costum de haine a-ntîia cînd terminați cu armata. Așa, ce cîștig aveți dacă mă duceți cu voi ?

– Ne facem datoria, spuse caporalul. Avem ordin să reținem orice persoană suspectă.

– Eu, suspect ? Pentru că m-am bătut cu vecinul ? Hai, băieți, fiți înțelegători. Uite banii aici. N-o să știe nici vîntul, nici pămîntul...

– Mîinile sus ! strigă caporalul. Enache, percheziționează-l !

Enache se apropie de „profesor", îi pipăi hainele, dădu de pistolul mic în buzunarul de la piept.

– Ăștia ți-s banii ? rîse el triumfător.

– Am și banii, în buzunarul celălalt. Două mii de căciulă, uite. Cîte două costume de haine...

– Haine am, și-mi vin bine, spuse caporalul.

– Nici eu nu duc lipsă, spuse Enache. Dar, oricum, o să povestim comandantului cît de binevoitor ai fost cu noi...

– Am glumit, băieți. Povestea cu banii n-are nici un rost. De ce s-o spuneţi comandantului ? Mai bine spuneţi că nu m-ați văzut. Sînt om cinstit, v-am spus.

– Om cinstit, cu pistolul la brîu ! rîse caporalul. Ia-o înainte, și nu umbla cu prostii, că sîntem trăgători de elită.

„Profesorul" îl privi rugător pe Enache, care făcu un pas amenințător spre el. Oftă şi porni cu pas domol printre copacii cu trunchiuri groase. Deodată, un vuiet nelămurit se auzi în depărtare : vuiet de motoare, strigăte, împușcături.

– A-nceput spectacolul, spuse caporalul.

– Și cu un spectator mai puțin, întregi soldatul Enache. Cred că-i mai bine aşa...

„Profesorul" aruncă peste umăr :

– Depinde pentru cine.

Zgomotele aplicaţiei creşteau, pe măsură ce oamenii se apropiau de marginea pădurii.

Cuprinsul

Cuvînt înainte 3
Petrecerea începuse bine 7
Prima zăpadă 23
Ocazie rară 40
Pe ultima sută de metri 54
Ultima variantă 66

Redactor : căpitan MIHAI RĂŞICĂ
Tehnoredactor : GH. CUCOŞ

Bun de tipar 22.09.1979. Apărut 1979. Tiraj 7000 exemplare. Coli de tipar $5^{3}/_{4}$*. B 142.*

Tiparul executat sub cd. 227 la I. P. „Filaret"
str. Fabrica de chibrituri nr. 9—11
Bucureşti
Republica Socialistă România

Pornind de la cazuri reale, întîmplările relatate în această carte ilustrează nu atît căile folosite de spioni versați, sau simpli lefegii ai oficinelor străine de spionaj în îndeplinirea misiunilor lor, cît mai ales tăria morală, înaltul patriotism, dăruirea ostașilor armatei noastre socialiste.

Lei 2,25